

EVALUATIE

MDT-Kort

2022-2023

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Inhoudsopgave

■ Samenvatting	3	Colofon	50
■ 1/ Aanleiding	5	Auteursrechten en hergebruik	50
■ 2/ Opzet van het onderzoek	7	Over Kennisland	50
2.1 Documentenonderzoek eindverslagen	7	Bijlage: reacties op het mogelijk stopzetten	
2.2 Kwantitatieve analyse	7	van MDT-subsidies	51
2.3 Interviews	8		
2.4 Begeleidingsgroep	8		
■ 3/ Onderzoekresultaten	9		
3.1 De ervaringen van de jongeren met MDT-Kort	9		
3.2 De ervaringen van projectleiders met MDT-Kort	28		
3.3 De ervaringen van projectleiders met facilitering MDT-Kort	35		
Van MDT-Kort naar reguliere MDT	41		
Continuïteit van MDT in de organisaties	44		
■ 4/ Conclusie en aanbevelingen	47		
4.1 Wat is de waarde van MDT-Kort?	47		
4.2 In hoeverre draagt MDT-Kort bij aan het bekender			
maken van MDT onder de betrokken stakeholders?	47		
4.3 (Hoe) werkt MDT-Kort als opstart-instrument naar			
een reguliere MDT voor jongeren en organisaties?	48		
Aanbevelingen voor facilitering MDT-Kort	48		

Samenvatting

MDT-Kort geeft jongeren de kans om 30 tot 50 uur lang deel te nemen aan maatschappelijke projecten in maximaal 12 weken. Hierbij ontdekken ze hun talenten, ontmoeten ze nieuwe mensen en dragen ze bij aan de samenleving. MDT-Kort dient ook als een opstap naar een regulier MDT-traject, dat 80 uur aan inzet van jongeren vraagt.

Dit evaluatieonderzoek richtte zich op MDT-Kort-projecten die in de periode 2022-2023 hebben plaatsgevonden. Het doel was om de waarde van MDT-Kort te bepalen, te onderzoeken hoe het bijdroeg aan de bekendheid van MDT en te evalueren hoe effectief MDT-Kort was als opstap naar reguliere MDT-trajecten voor zowel jongeren als organisaties.

Uit het onderzoek bleek dat MDT-Kort waardevol was voor zowel jongeren als organisaties. Meer dan de helft van de jongeren was het grotendeels of helemaal eens met de stelling dat ze hun vaardigheden ontwikkelden en veel leerden tijdens hun deelname aan MDT-Kort. Voor veel jongeren bood MDT-Kort een laagdrempelige manier om maatschappelijk actief te zijn en een positieve bijdrage te leveren aan de samenleving. Echter, de doorstroom naar reguliere MDT-trajecten lijkt beperkt. Een belangrijke reden voor jongeren was de langere tijdsduur en commitment die minder aantrekkelijk is voor jongeren.

Voor organisaties creëerde MDT-Kort nieuwe samenwerkingsmogelijkheden en versterkte het bestaande netwerken. Tegelijkertijd gaven projectleiders aan dat er ruimte was voor verbetering in de administratieve processen, subsidieaanvragen en formele kaders. Ze vonden de subsidieaanvraag soms complex en administratief belastend. Bovendien werd de beschikbare voorbereidingstijd voor het opzetten van MDT-Kort projecten vaak als te kort ervaren. Dit ging ten koste van de effectiviteit van wervings- en planningsstrategieën om jongeren aan te trekken. Daarnaast bleek de korte looptijd van MDT-Kort soms niet voldoende om diepgaande veranderingen te bewerkstelligen en om alle jongeren individueel te begeleiden, waar soms wel behoefte aan was.

Aanbevelingen om de structuur en uitvoering van MDT-Kort te versterken:

- **Beschouw MDT-Kort als een waardevol en zelfstandig instrument.** Het biedt een passend alternatief voor jongeren in specifieke levensfasen, opleidingen of contexten.
- **Blijf MDT-Kort inzetten als een laagdrempelige opstap voor reguliere MDT-trajecten.** Reguliere MDT-trajecten bieden jongeren meer mogelijkheden voor persoonlijke groei.
- **Overweeg een flexibele aanpak van de projectduur.** Zodat organisaties en scholen beter kunnen omgaan met onvoorziene omstandigheden.
- **Hanteer een flexibelere benadering van het aantal uren dat deelnemers moeten besteden.** Dit helpt om beter aan te sluiten bij de diverse behoeften van jongeren.
- **Versimpel de subsidieaanvraag.** Ontwikkel duidelijke en eenvoudig te volgen richtlijnen en formats voor subsidieaanvragen. Introduceer een staffelsysteem voor aanvragen van verschillende omvang en complexiteit.
- **Bied ondersteuning voor nieuwe subsidieaanvragers.** Bijvoorbeeld door (online) workshops en webinars.

1/ Aanleiding

In de ambitie om jongeren te betrekken bij de samenleving en hen kansen te bieden hun horizon te verbreden, speelt de Maatschappelijke Diensttijd (MDT) een belangrijke rol. MDT opent voor jongeren deuren naar nieuwe werelden en ervaringen, waarmee ze hun talenten ontdekken, nieuwe mensen ontmoeten en tegelijkertijd iets betekenen voor een ander.

Voor MDT worden via ZonMw subsidierondes uitgevoerd waarin jongeren en organisaties worden gestimuleerd om deel te nemen aan kortdurende, maar impactvolle projecten binnen onderwijs, gemeenten en maatschappelijke organisaties. Deze MDT-Kort-projecten, die tussen de 30 en 50 uur beslaan in een periode van maximaal 12 weken, zijn speciaal ontworpen om zowel jongeren als organisaties enthousiast te maken voor een regulier MDT-traject. Ter vergelijking: een regulier MDT-traject vraagt een inzet van minimaal 80 uur over een periode van maximaal 6 maanden. Hierdoor biedt MDT-Kort een toegankelijke opstap naar langdurige maatschappelijke betrokkenheid.

In de periode 2022-2023 heeft de eerste MDT-Kort-subsidieronde plaatsgevonden. Er zijn 128 projecten in het onderwijs toegekend en 42 bij gemeenten (uit: monitordocumenten onderwijs en gemeente van ZonMw). Het projectteam MDT van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) wil de impact en ervaringen van de eerste subsidieronde evalueren en heeft Kennisland gevraagd deze evaluatie uit te voeren ter voorbereiding op toekomstige subsidierondes.

Dit evaluatieonderzoek richtte zich op het in kaart brengen van de effecten en ervaringen van MDT-Kort. We hebben de ervaringen van jongeren kwantitatief geanalyseerd, de eindverslagen van projectleiders via documentanalyse bestudeerd, en aanvullende inzichten verkregen door interviews met projectleiders. De vragen die centraal staan in dit onderzoek zijn:

- Wat is de waarde van MDT-Kort?
- In hoeverre draagt MDT-Kort bij aan het bekender maken van MDT onder de betrokken stakeholders?
- (Hoe) werkt MDT-Kort als opstartinstrument naar een reguliere MDT voor:
 - *jongeren*
 - *organisaties*

In deze publicatie delen we de resultaten van het onderzoek en doen we aanbevelingen voor het vervolg.

Tijdens het uitvoeren van dit evaluatieonderzoek heeft de nieuw gevormde regeringscoalitie op 16 mei 2024 een hoofdlijnenakkoord gepubliceerd waarin het afschaffen van de MDT-subsidie wordt genoemd. We begrijpen dat dit aanzienlijke implicaties heeft voor de toekomst van MDT-subsidies, inclusief de MDT-Kort-subsidie. Aangezien er op het moment van afronding van deze evaluatie (begin juli 2024) nog veel onzekerheid bestaat over de exacte uitvoering van het hoofdlijnenakkoord, is dit rapport opgesteld volgens de oorspronkelijke onderzoeksopdracht. Gegeven deze situatie hebben we tijdens de interviews wel navraag gedaan naar hoe de projectleiders kijken naar dit voorgenomen besluit voor een eerste inzicht. De antwoorden zijn te vinden in de bijlage.

2/ Opzet van het onderzoek

Onze onderzoeksresultaten zijn gebaseerd op de analyse van eindverslagen en monitordocumenten van ZonMw, evenals op kwantitatieve gegevens van deelnemersregistraties en jongerenvragenlijsten die we van Kantar/Verian hebben ontvangen. Daarnaast hebben we interviews gehouden met projectleiders uit zowel onderwijsinstellingen als gemeenten, en drie bijeenkomsten georganiseerd met een begeleidingsgroep bestaande uit vertegenwoordigers van OCW, ZonMw en Kennisland. Hieronder volgt een beschrijving van onze onderzoeksaanpak.

2.1 Documentenonderzoek eindverslagen

We hebben de eindverslagen die projectleiders aan het einde van hun project hebben ingeleverd en monitordocumenten van ZonMw ontvangen. In totaal hebben we 40 eindverslagen van het onderwijs en 10 van de gemeenten geanalyseerd. Deze eindverslagen gaven inzicht in hoe projectleiders het MDT-Kort-project beoordeelden en wat zij ervan hebben geleerd. We hebben bekeken hoe de samenwerkingen tussen betrokken organisaties verliepen, wat de positieve en negatieve punten van MDT-Kort waren, en of projectleiders bereid zouden zijn om vaker MDT-Kort-projecten uit te voeren. Daarnaast keken we naar de behoeften van onderwijsinstellingen, gemeenten en maatschappelijke organisaties om MDT structureel in te bedden, de uitdagingen bij subsidieaanvragen, en welke maatschappelijke thema's in de projecten naar voren kwamen.

2.2 Kwantitatieve analyse

De secundaire analyses van de deelnemersregistraties en de jongerenvragenlijsten zijn uitgevoerd in SPSS. Eerst zijn de variabelen die relevant zijn voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen uit beide bestanden verzameld. Grotendeels bestaat de analyse uit frequentievergelijkingen en kruistabellen. Waar groepen zijn vergeleken, is er een independent samples t-test uitgevoerd. Belangrijke uitkomsten zijn vervolgens visueel afgebeeld in figuren en alle percentages zijn afgerond op gehele getallen (behalve bij genderidentificatie). Wat van belang is om te benoemen, is dat slechts bij een gedeelte van de data de jongerenvragenlijst gekoppeld is aan demografische gegevens uit de registratie. Hierdoor kon alleen dát gedeelte van de data dat gekoppeld was, gebruikt worden wanneer we vragenlijstantwoorden wilden vergelijken tussen demografische kenmerken. We duiden in de resultaten hoe groot het gebruikte databestand is met 'N = aantal'.

Als in sommige figuren 'Niet bekend' staat, betekent dit dat het een antwoordoptie was in de jongerenvragenlijst die jongeren konden aanvinken.

2.3 Interviews

We hebben 12 interviews afgenomen met projectleiders van diverse scholen en gemeenten, verspreid over verschillende onderwijssoorten en regio's in Nederland. Van deze interviews waren er 8 met projectleiders uit het onderwijs, waaronder vmbo, havo, vso, mbo, wo en gemengde vo-scholen. 4 interviews waren met projectleiders van gemeenten uit verschillende delen van het land.

Tijdens deze interviews hebben we, door middel van een semi-gestructureerde aanpak, verdieping gezocht op thema's zoals hoe projectleiders terugkijken op hun MDT-Kort-project, hun ervaring met subsidieaanvragen, en de impact van de gestelde kaders van de MDT-Kort-subsidie. Daarnaast hebben we besproken wat nodig is voor onderwijsinstellingen, gemeenten en maatschappelijke organisaties om structureel met MDT aan de slag te gaan en het programma succesvol in te bedden.

2.4 Begeleidingsgroep

Een begeleidingsgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van het ministerie van OCW, ZonMw en Kennisland, werd samengesteld om de voortgang van het onderzoek te bewaken en waar nodig bij te sturen. Gedurende de looptijd van het onderzoek kwam de groep drie keer bijeen: aan het begin om de onderzoeksdoelen te verfijnen en interviewvragen te ontwikkelen, halverwege voor feedback op de voorlopige bevindingen, en aan het einde om de conceptresultaten en aanbevelingen te bespreken voor de definitieve rapportage.

3/ Onderzoekresultaten

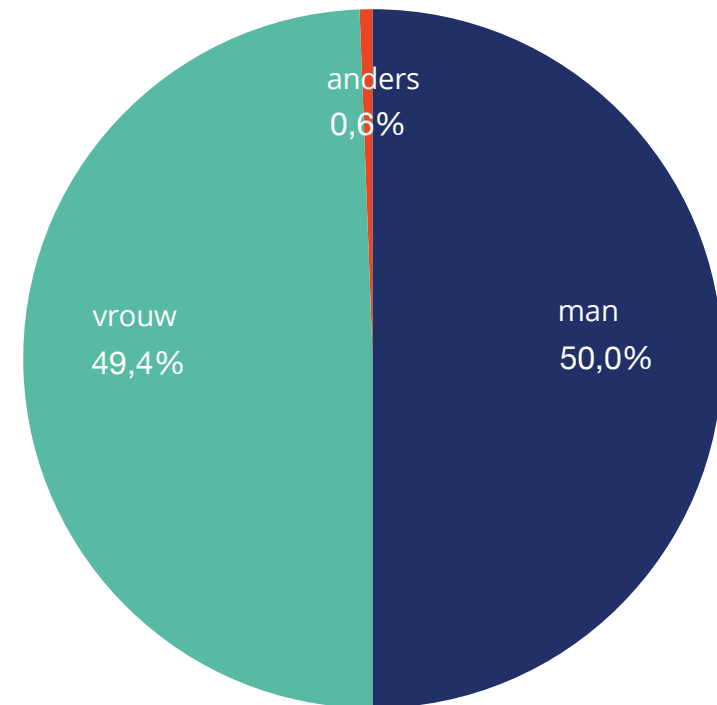
Eerst delen we hoe jongeren terugkijken op hun MDT-traject op basis van de door hen ingevulde vragenlijsten. Vervolgens beschrijven we hoe projectleiders het uitvoeren van MDT-Kort ervaren hebben. Het gaat over waarom zij een MDT-Kort-project zijn gaan doen, wat succesfactoren zijn voor de uitvoering van een MDT-traject en welke lessen ze geleerd hebben om hun MDT-traject in de toekomst te verbeteren. Als laatste presenteren we de onderzoeksresultaten over hoe projectleiders de kaders, regels en subsidieverstrekking van MDT-Kort hebben ervaren. We noemen dat ook wel de facilitering van MDT-Kort.

3.1 De ervaringen van de jongeren met MDT-Kort

Wie zijn de jongeren die zich registreerden voor MDT-Kort?

Gender

Tijdens de de subsidieronde van 2022-2023 voor MDT-Kort-projecten hebben 4759 jongeren de registratievragenlijst ingevuld. Van deze registraties identificeerde 50% zich als man, 49,4% als vrouw en 0,6% als anders (zie figuur 1).

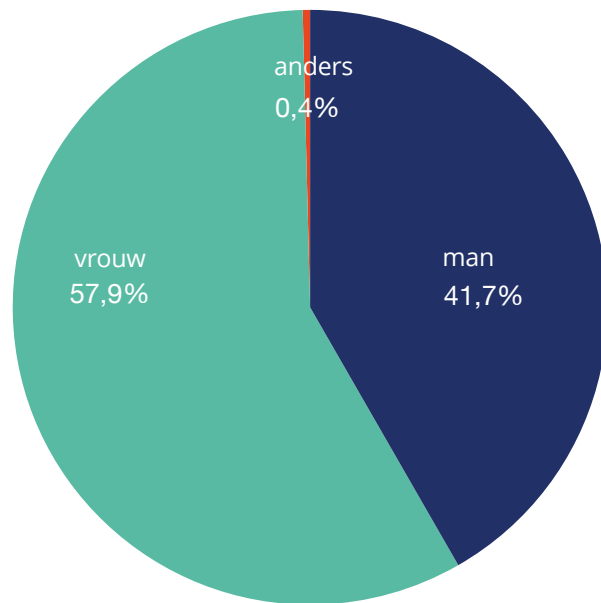

Figuur 1: Genderidentificatie van jongeren in MDT-Kort projecten (N= 4759)

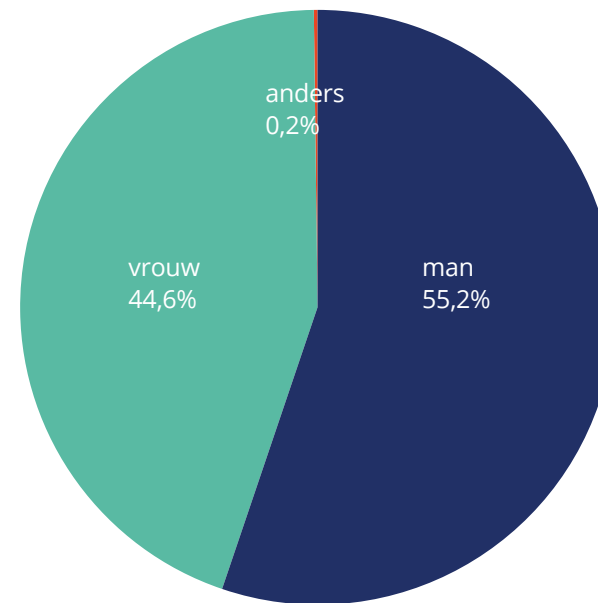
We hebben ook gekeken naar het verschil in genderidentificatie tussen onderwijs en gemeente. Hiervoor gebruikten we de beschikbare gekoppelde data. Hiervan zijn 1207 registraties gekoppeld aan een MDT-Kort in het onderwijs en 417 aan gemeentes. Ondanks dat de overall verdeling ongeveer 50/50

is, kun je zien dat in MDT-Kort-projecten gekoppeld aan het onderwijs iets meer vrouwen zich hebben meegedaan (57,9%), terwijl bij gemeentes iets meer mannen hebben meegedaan (55,2%). Zie figuur 2 hieronder.

Genderidentificatie onderwijs

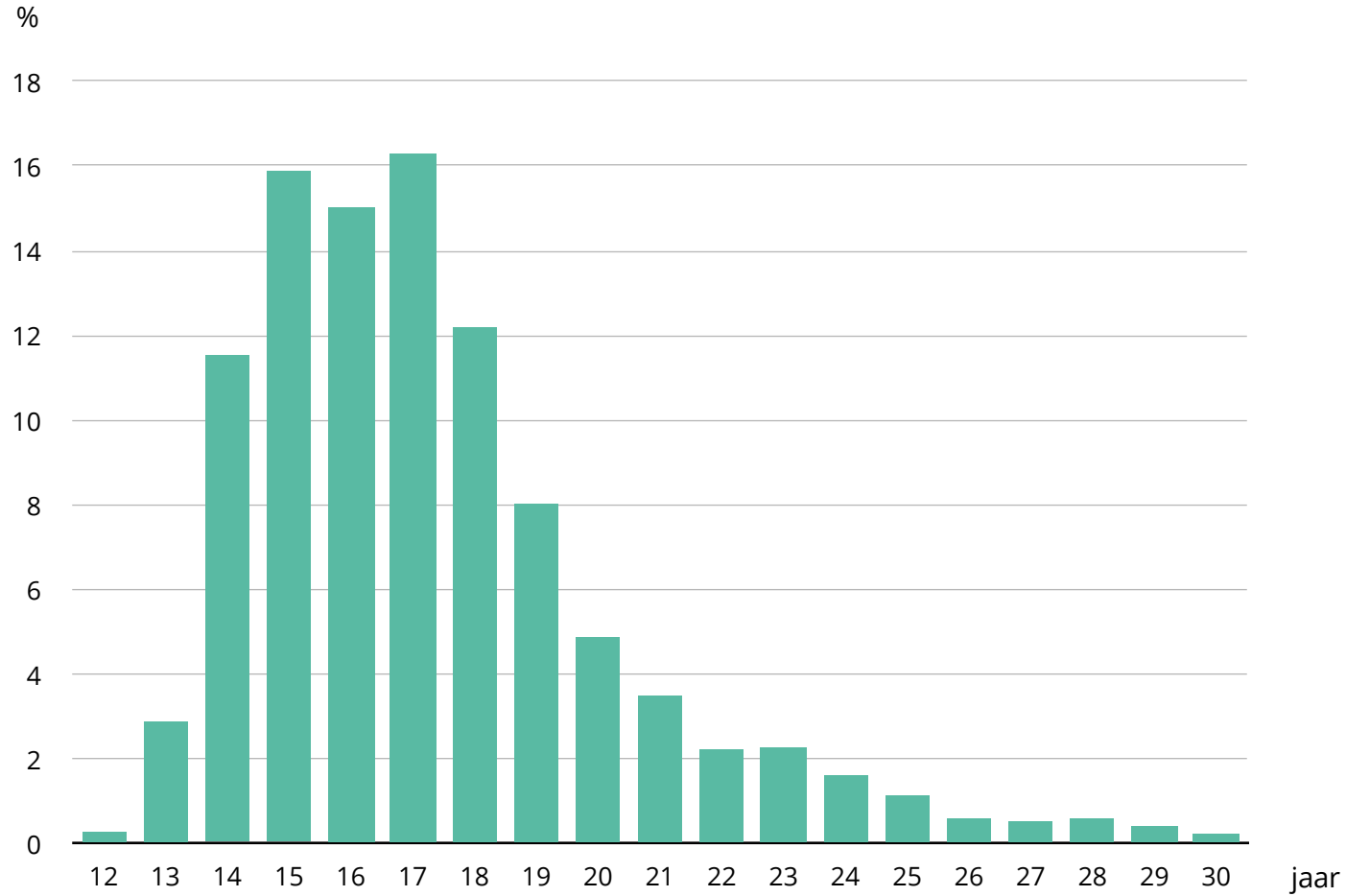
Genderidentificatie gemeente

Figuur 2: Genderidentificatie in MDT-Kort projecten per sector (links: onderwijs N=1207, rechts: gemeente N=471)

Leeftijd

Uit de registratiegegevens blijkt dat de meerderheid van de jongeren (80%) tussen de 14 en 19 jaar oud is (zie figuur 3).

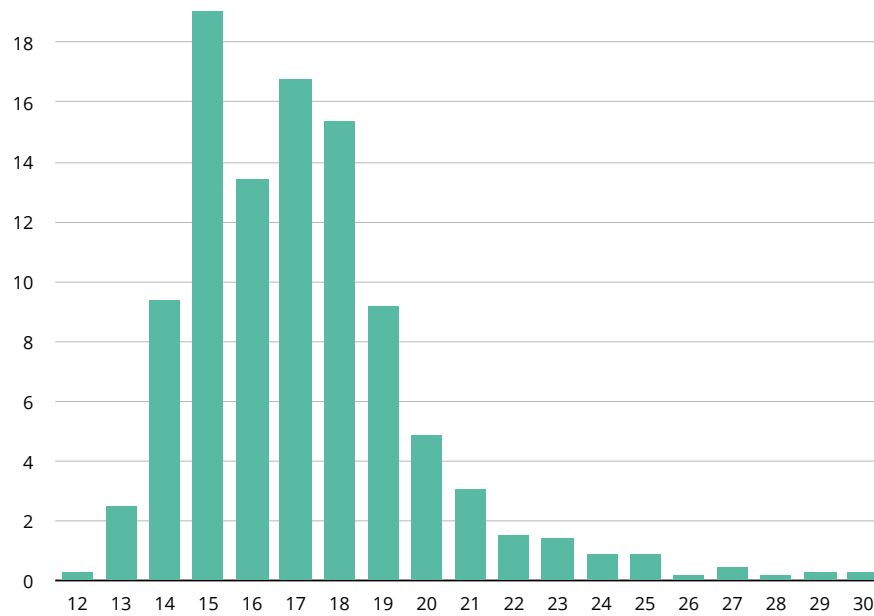

Figuur 3: Leeftijdsverdeling van jongeren aan MDT-Kort-projecten (N= 4655). 104 registraties bevatten leeftijden onder de 12 en boven de 30 jaar. Deze zijn eruitgefilterd bij het bekijken van de leeftijdsverdeling, waardoor N=4655.

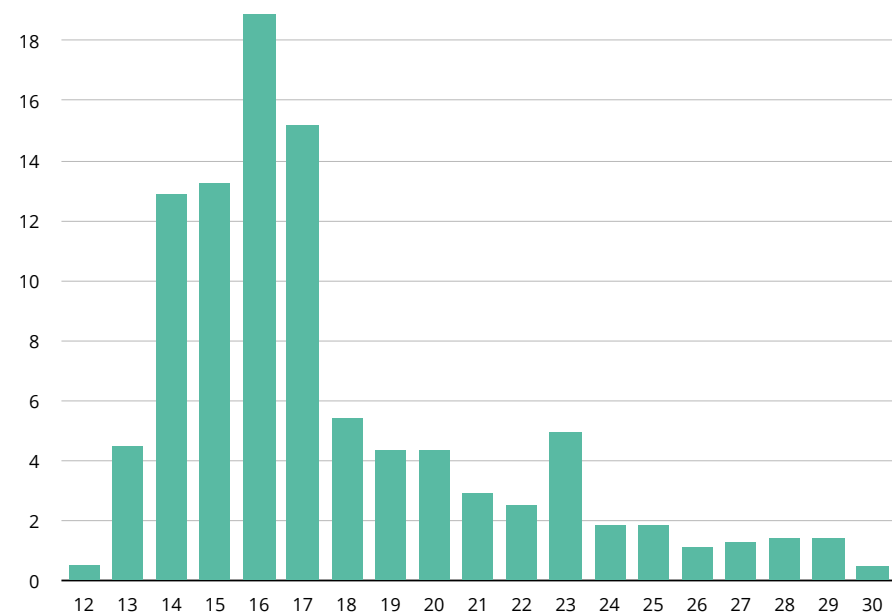
We hebben ook gekeken naar het verschil in leeftijdsverdeling tussen onderwijs en gemeenten, waarbij we wederom alleen de gekoppelde data hebben gebruikt. In het onderwijs is 83% van de jongeren tussen de 14 en 19 jaar. Bij gemeente is de ver-

deling iets anders: 60% van de jongeren is tussen de 14 en 17 jaar. Bovendien zien we bij gemeenten iets meer jongeren in de hogere leeftijdscategorie (16 tot 30 jaar) dan in het onderwijs (zie figuur 4).

Leeftijdsverdeling onderwijs

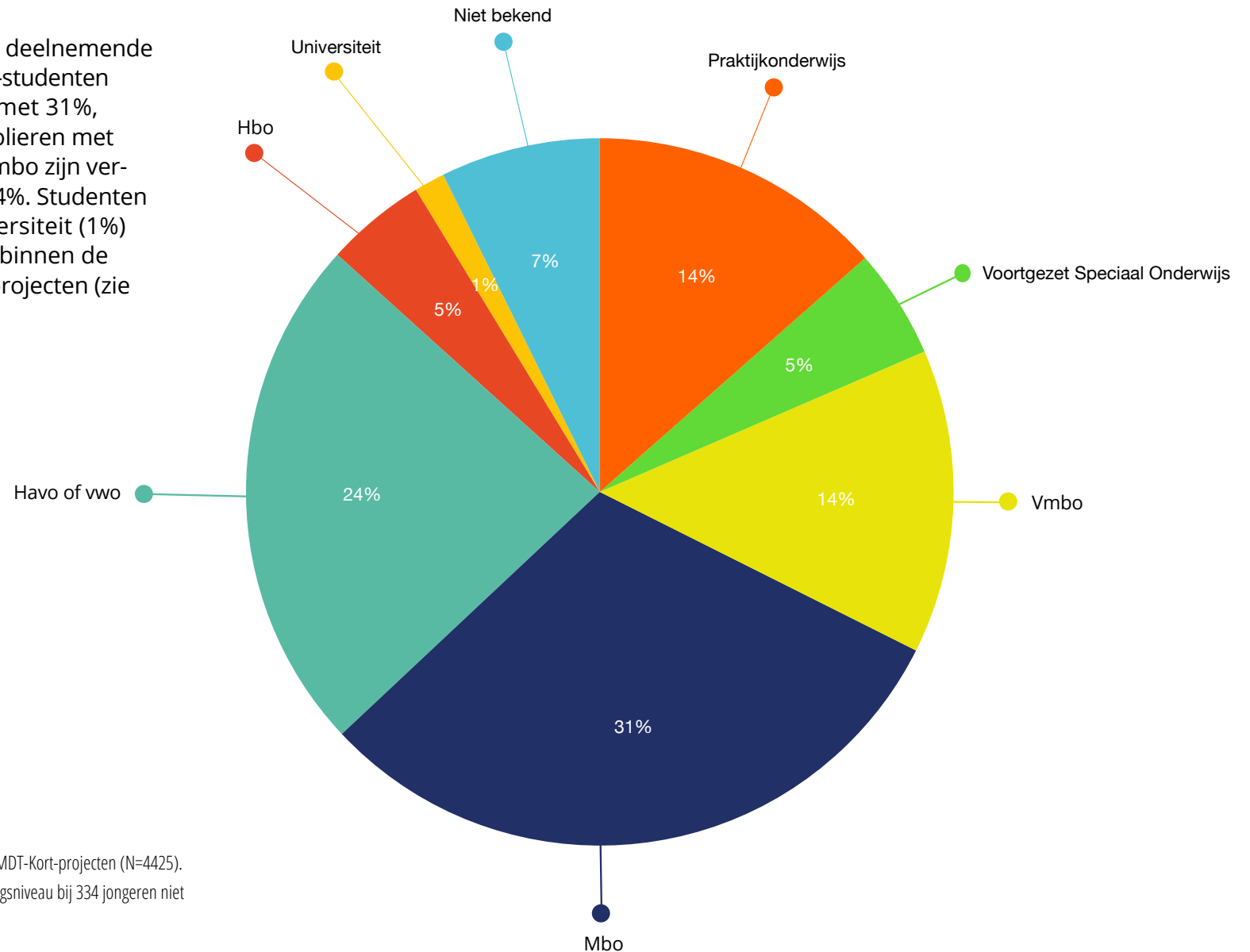
Leeftijdsverdeling gemeente

Figuur 4: Leeftijdsverdeling van jongeren in MDT-Kort projecten per sector (links: onderwijs N=1195, rechts: gemeente N=464). De onderwijsgroep bevatte 12 registraties met leeftijden onder de 12 en boven de 30 jaar. De gemeentegroep bevatte 5 registraties met leeftijden onder de 12 en boven de 30 jaar. Deze zijn eruit gefilterd, waardoor N(onderwijs) = 1195 en N(gemeente) = 446.

Opleidingsniveau

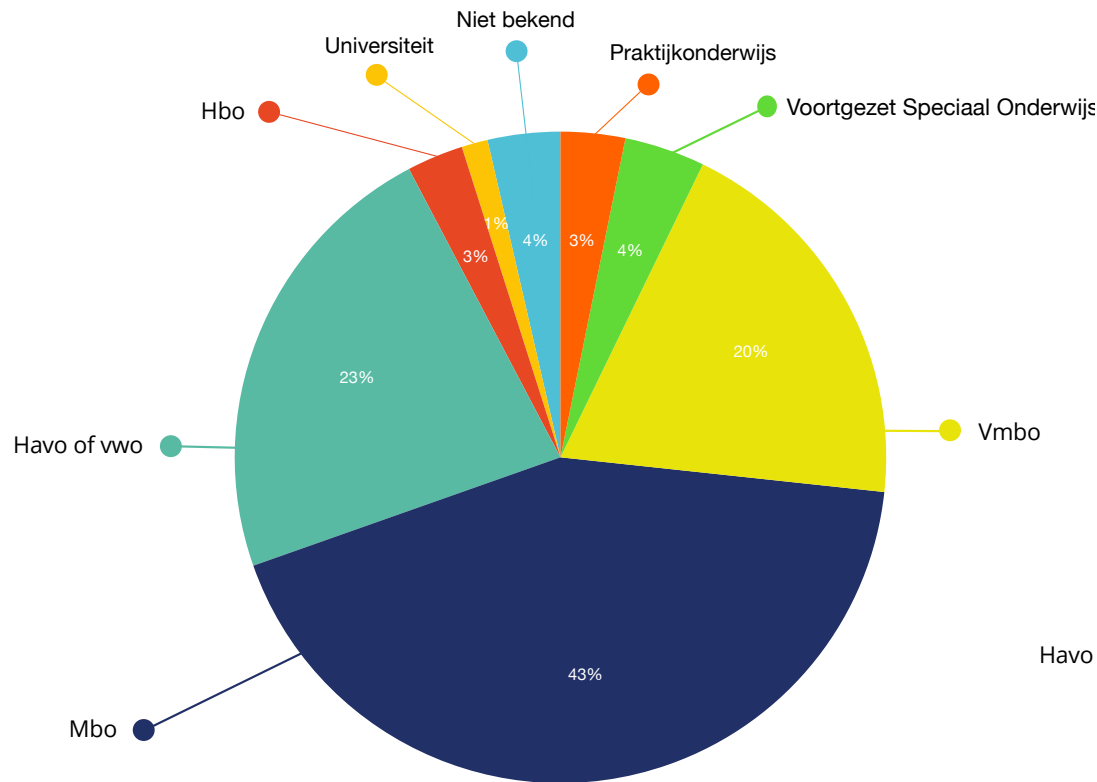
Het opleidingsniveau van de deelnemende jongeren varieert sterk. Mbo-studenten vormen de grootste groep met 31%, gevolgd door havo/vwo-scholieren met 24%. Praktijkonderwijs en vmbo zijn vertegenwoordigd met beide 14%. Studenten uit het hbo (5%) en de universiteit (1%) vormen een kleinere groep binnen de deelnemers aan MDT-Kort-projecten (zie figuur 5 hiernaast).

Figuur 5: Opleidingsniveau van jongeren in MDT-Kort-projecten (N=4425). Van de 4759 registraties is de vraag over opleidingsniveau bij 334 jongeren niet ingevuld. Hierdoor is N= 4425.

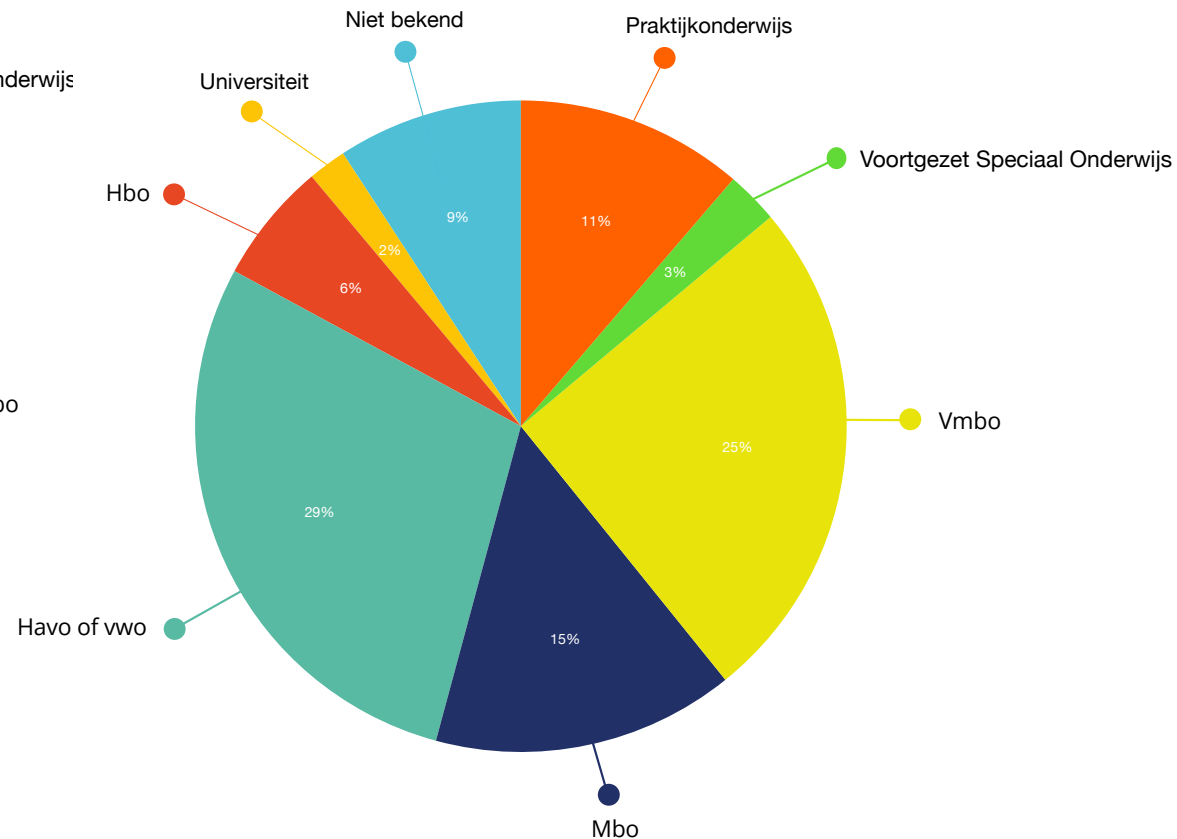
We hebben ook gekeken naar de verschillen in opleidingsniveau tussen projecten in het onderwijs en bij gemeenten, gebruikmakend van de gekoppelde data. In de onderwijsgroep is het aandeel van mbo-studenten het grootst (43%), gevolgd door havo/vwo-leerlingen (23%) en vmbo-leerlingen (20%).

Opleidingsniveau onderwijs

Bij gemeenten is het aandeel havo/vwo-leerlingen het grootst (29%), gevolgd door vmbo-leerlingen (25%) en mbo-studenten (15%). Daarnaast zien we bij gemeenten iets meer jongeren uit het praktijkonderwijs (11%) en het hbo (6%) ten opzichte van het onderwijs (zie figuur 6).

Opleidingsniveau gemeente

Figuur 6: Opleidingsniveau van jongeren in MDT-Kort-projecten per sector (links: onderwijs N=1092, rechts: gemeente N=467). Binnen de onderwijsgroep is deze vraag 115 keer niet ingevuld, waardoor N(onderwijs)=1092. Binnen de gemeentegroep is deze vraag 4 keer niet ingevuld, waardoor N(gemeente)=467.

Hoeveel jongeren bij MDT-Kort maken hun project af?

Bij gemeenten maakt 66% van de jongeren die beoogd waren om aan MDT-Kort deel te nemen hun traject succesvol af. In het onderwijs ligt dit percentage aanzienlijk hoger, namelijk op 86% (zie tabel 1). We hebben ook gekeken naar het percentage jongeren dat daadwerkelijk gestart is met het traject en het ook heeft afgerond. Bij gemeenten blijkt dat 84% van de gestarte jongeren hun traject voltooien, terwijl dit percentage bij onderwijsprojecten zelfs 95% bedraagt.

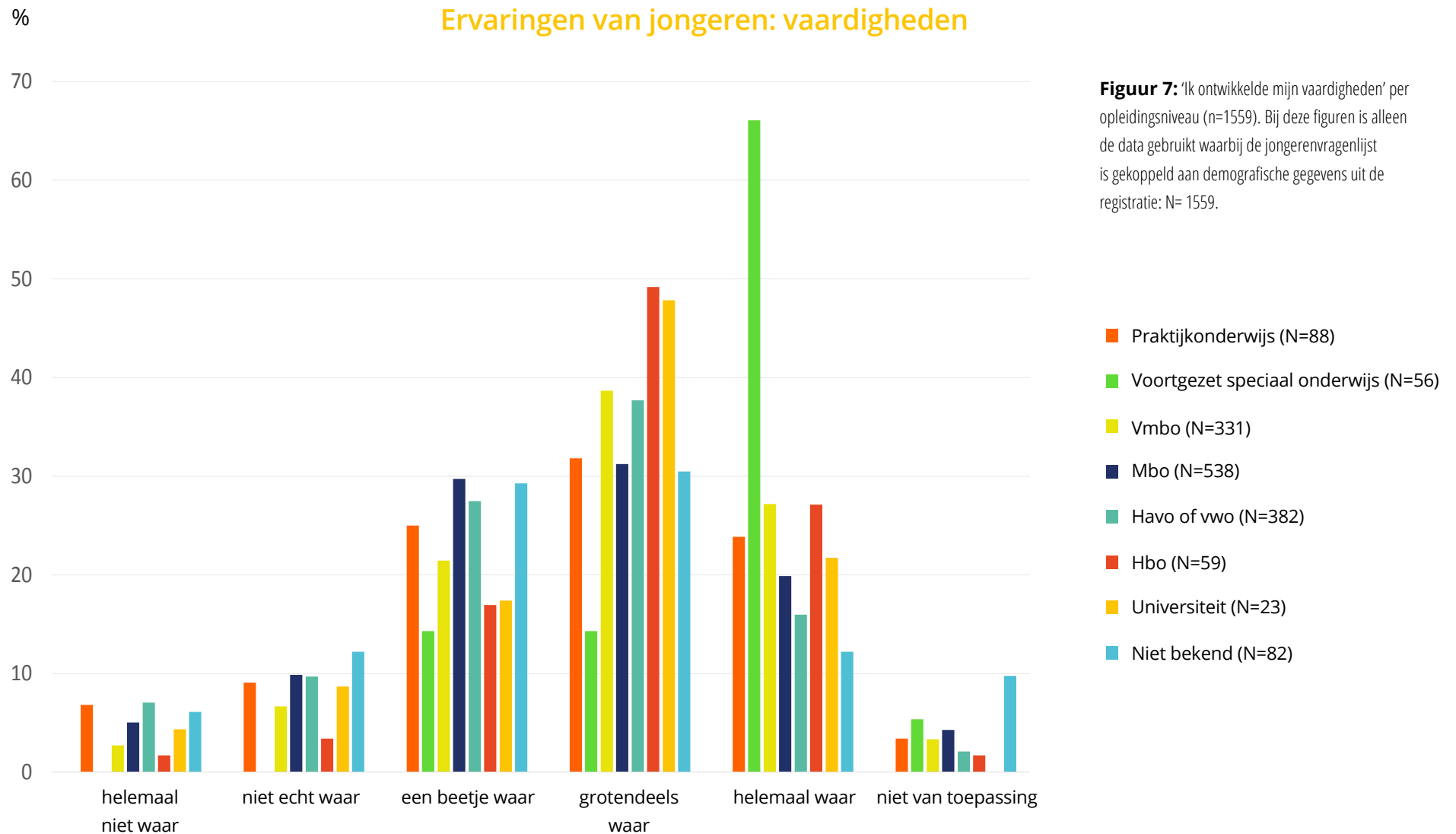
	gestart (t.o.v. beoogd)	afgerond (t.o.v. gestart)	afgerond (t.o.v. beoogd)
gemeenten	78% (N = 2.608)	84% (N = 2.194)	66%
onderwijs	91% (N = 11.408)	95% (N = 10.848)	86%

Tabel 1: Percentage jongeren dat MDT-Kort afrondt in gemeenten en onderwijs

Wat vinden de jongeren van hun MDT-Kort-project?

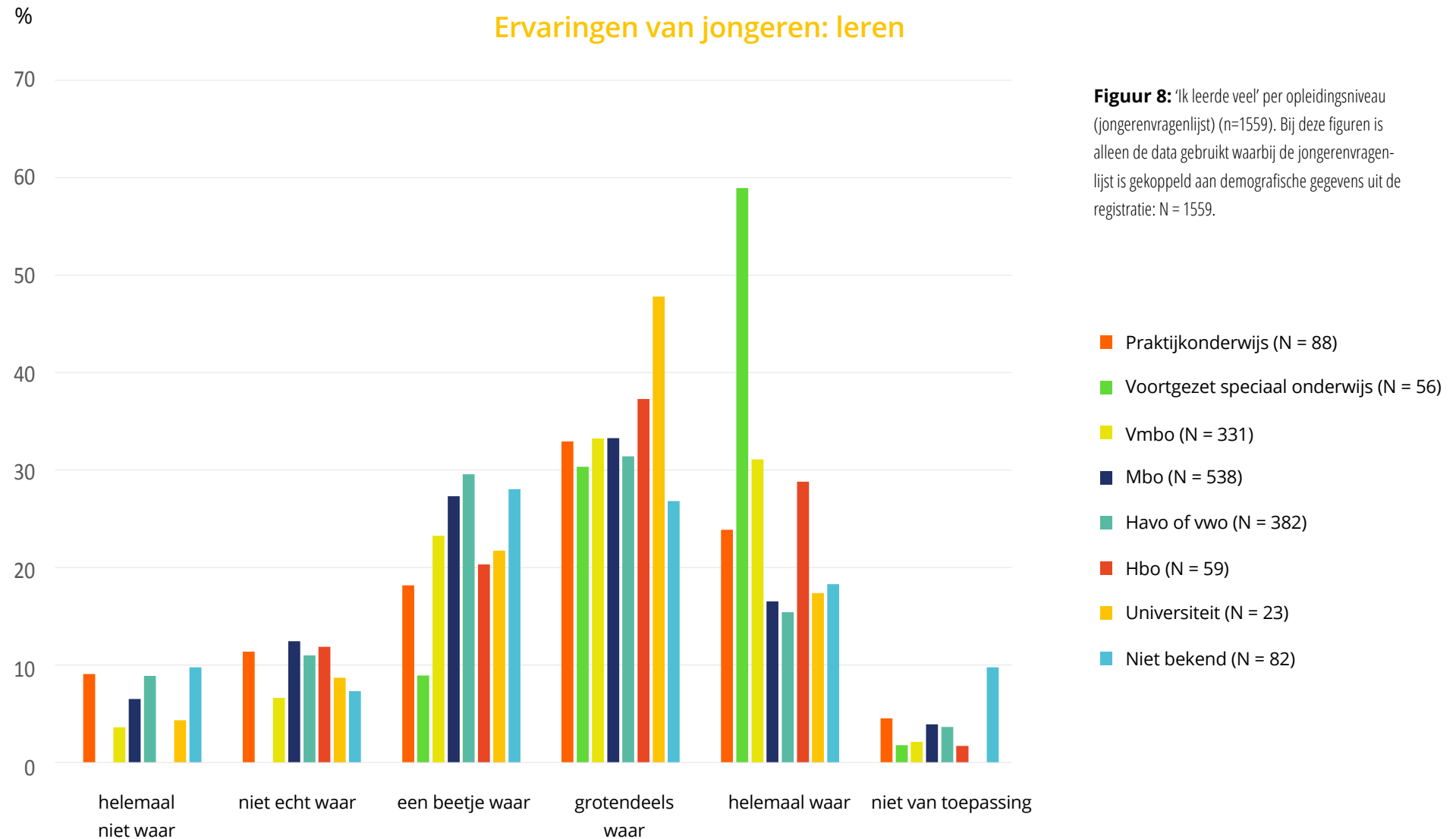
In de jongerenvragenlijst staan een paar vragen opgenomen over ervaringen en meningen van jongeren over het MDT-project waaraan ze hebben deelgenomen. Meer dan de helft van de jongeren (54%) was het grotendeels of helemaal eens met de stelling:

'Ik ontwikkelde mijn vaardigheden'. Een kwart van de jongeren (26%) was het een beetje eens, terwijl slechts een klein deel (16%) aangaf hun vaardigheden niet echt of helemaal niet te hebben ontwikkeld (zie figuur 7).

Figuur 7: 'Ik ontwikkelde mijn vaardigheden' per opleidingsniveau (n=1559). Bij deze figuren is alleen de data gebruikt waarbij de jongerenvragenlijst is gekoppeld aan demografische gegevens uit de registratie: N= 1559.

Ook met de stelling *'Ik leerde veel'* was iets meer dan de helft van de jongeren (51%) het grotendeels of helemaal mee eens. Daarnaast was 27% het een beetje eens, en 18% gaf aan niet echt of helemaal niets te hebben geleerd (zie figuur 8).

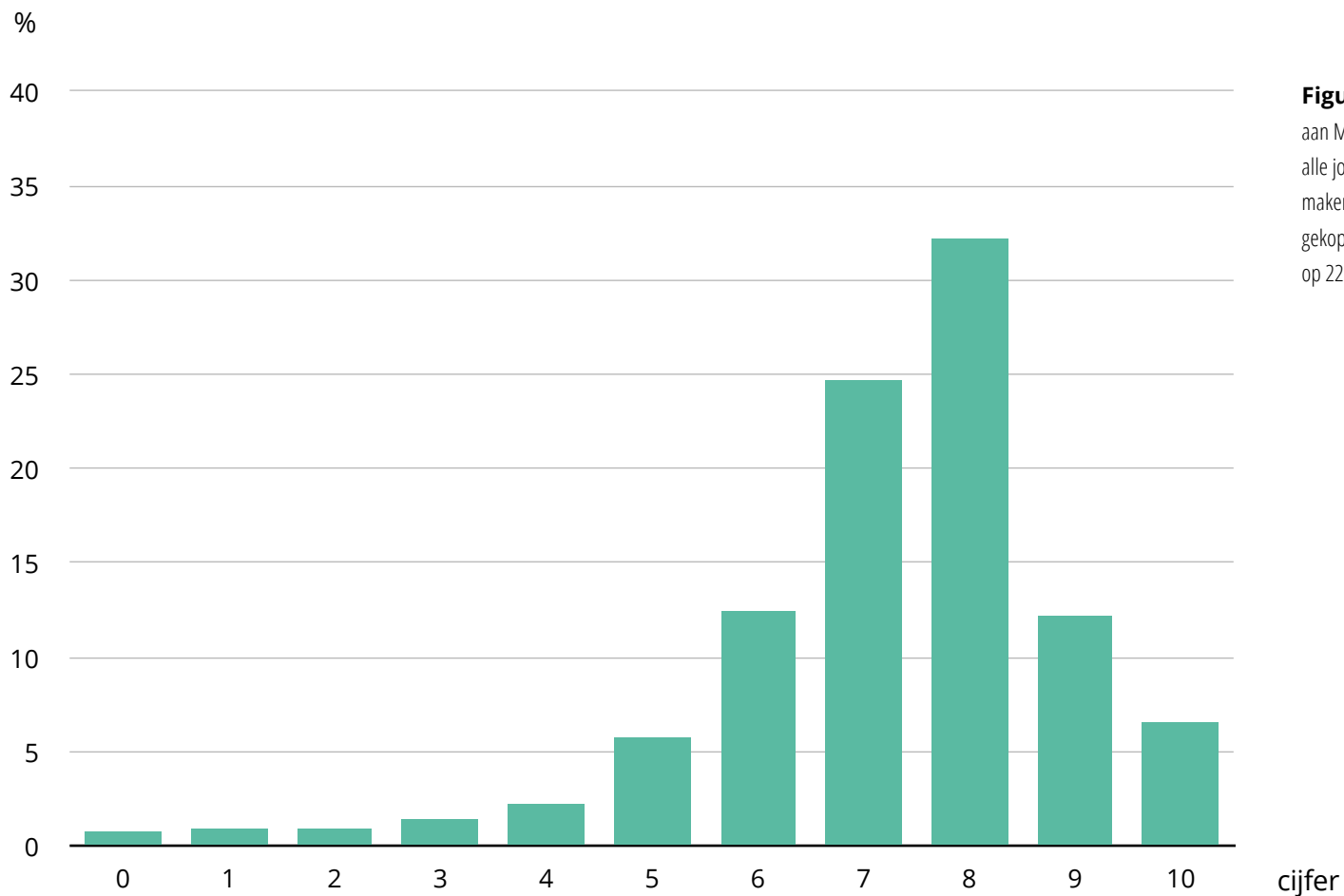
Figuur 8: 'Ik leerde veel' per opleidingsniveau (jongerenvragenlijst) (n=1559). Bij deze figuren is alleen de data gebruikt waarbij de jongerenvragenlijst is gekoppeld aan demografische gegevens uit de registratie: N = 1559.

Op beide bovenstaande stellingen scoort het voortgezet speciaal onderwijs (vso) erg hoog. Hoewel het aantal jongeren uit het vso dat meedoet aan MDT-Kort-projecten uit dit cohort klein is, is hun score op de stelling 'Ik leerde veel' significant hoger dan bij de andere opleidingsniveaus. Wat ook blijkt, is dat theoretisch opgeleide jongeren (havo/vwo, hbo, univer-

siteit) even veel profiteren van MDT-Kort als meer praktisch opgeleide jongeren (praktijkonderwijs, vmbo, mbo).

Gemiddelde cijfers en verdeling per opleidingsniveau

De jongeren gaven de MDT-Kort-trajecten gemiddeld een cijfer van 7,3 (zie figuur 9).

Figuur 9: Verdeling van cijfers gegeven door jongeren aan MDT-Kort (N=2214). Voor deze analyse is gekeken naar alle jongeren-vragenlijsten. Omdat we hier geen vergelijking maken met demografische gegevens kunnen we zowel de gekoppelde en ongekoppelde data gebruiken. Dat komt neer op 2214 ingevulde vragenlijsten.

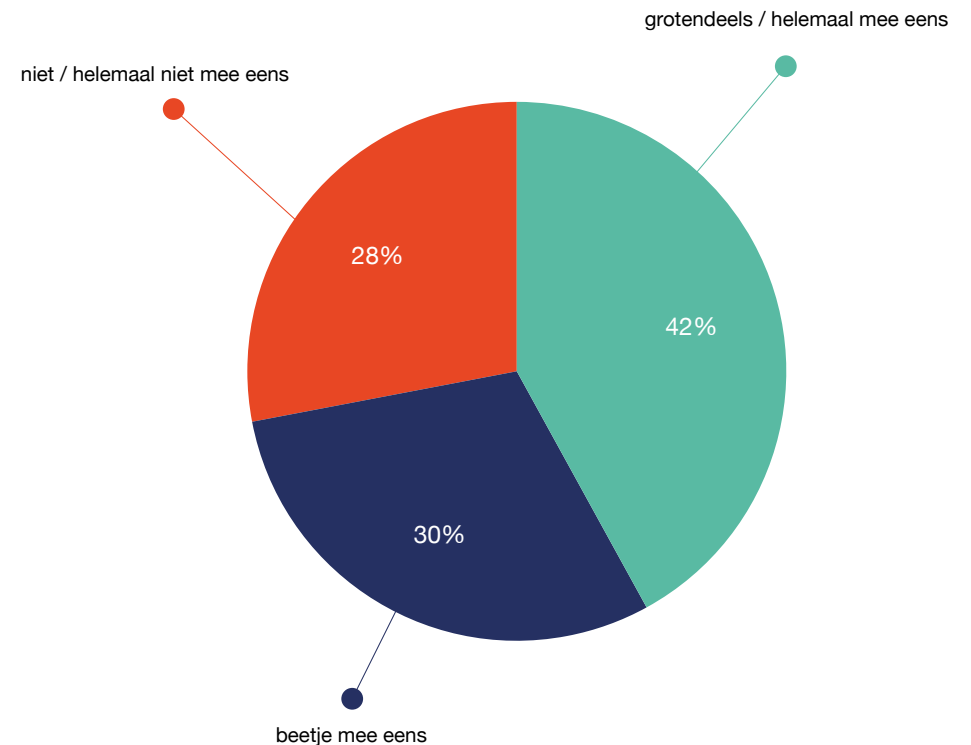
Jongeren uit het (v)so gaven een gemiddelde score van 8,5. Omdat dit een relatief kleine groep is, is het verschil niet significant. Tabel 2 geeft een overzicht met de gemiddelde cijfers per opleidingsniveau.

opleidingsniveau	cijfer
Praktijkonderwijs	7,6
Voortgezet speciaal onderwijs	8,5
Vmbo	7,8
Mbo	7,1
Havo of vwo	7,1
Hbo	7,8
Universiteit	7,6

Tabel 2: Gemiddelde cijfers voor MDT-Kort per opleidingsniveau (N=2214). Voor deze analyse is gekeken naar alle jongeren-vragenlijsten. Omdat we hier geen vergelijking maken met demografische gegevens kunnen we zowel de gekoppelde en ongekoppelde data gebruiken. Dat komt neer op 2214 ingevulde vragenlijsten.

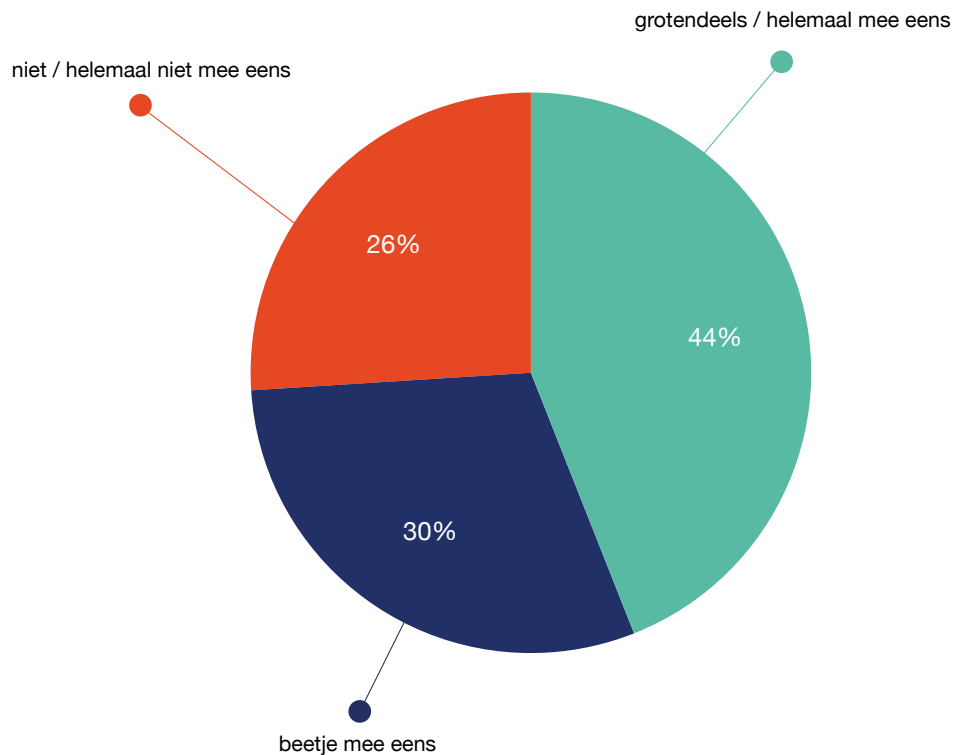
Wat hebben jongeren geleerd?

De antwoorden op de stelling 'Ik weet nu beter wat ik leuk vind door MDT-Kort' zijn divers. Minder dan de helft van de jongeren (42%) is het grotendeels of helemaal eens. Een derde (30%) is het een beetje eens, terwijl 28% het niet echt of helemaal niet eens is (zie figuur 10).

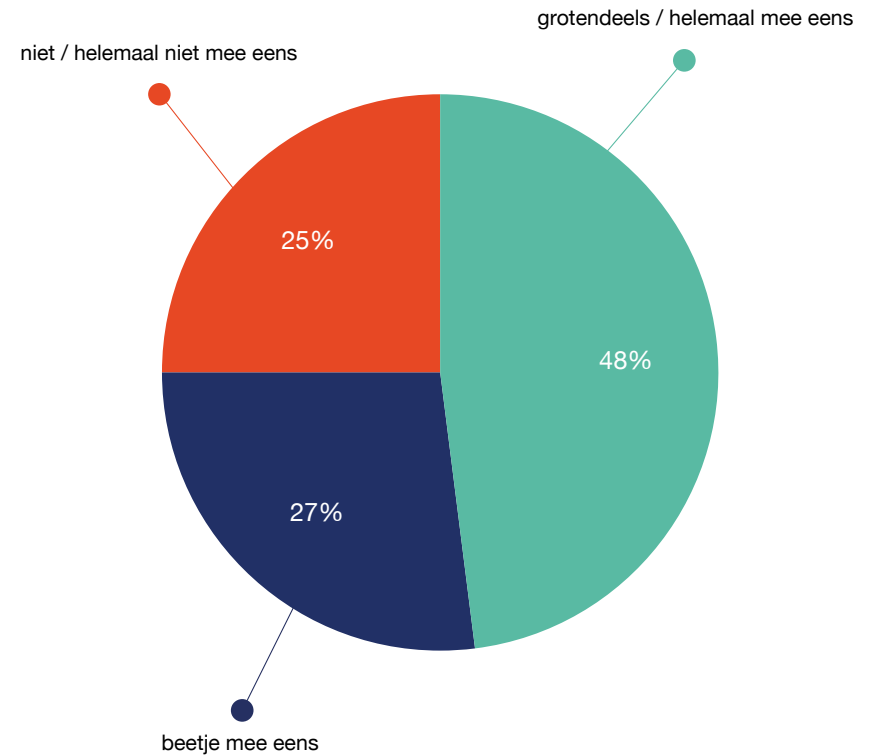
Figuur 10: Antwoorden op de stelling 'Ik weet nu beter wat ik leuk vind door MDT-Kort' (N=2214). Voor deze analyse is gekeken naar alle jongeren-vragenlijsten. Omdat we hier geen vergelijking maken met demografische gegevens kunnen we zowel de gekoppelde en ongekoppelde data gebruiken. Dat komt neer op 2214 ingevulde vragenlijsten.

Bij de stelling 'Ik weet nu beter wat ik kan door MDT-Kort' zijn de scores iets hoger. Hier is 44% van de jongeren het grotendeels of helemaal mee eens, 30% is het een beetje mee eens en 26% is het niet echt of helemaal niet eens (zie figuur 11).

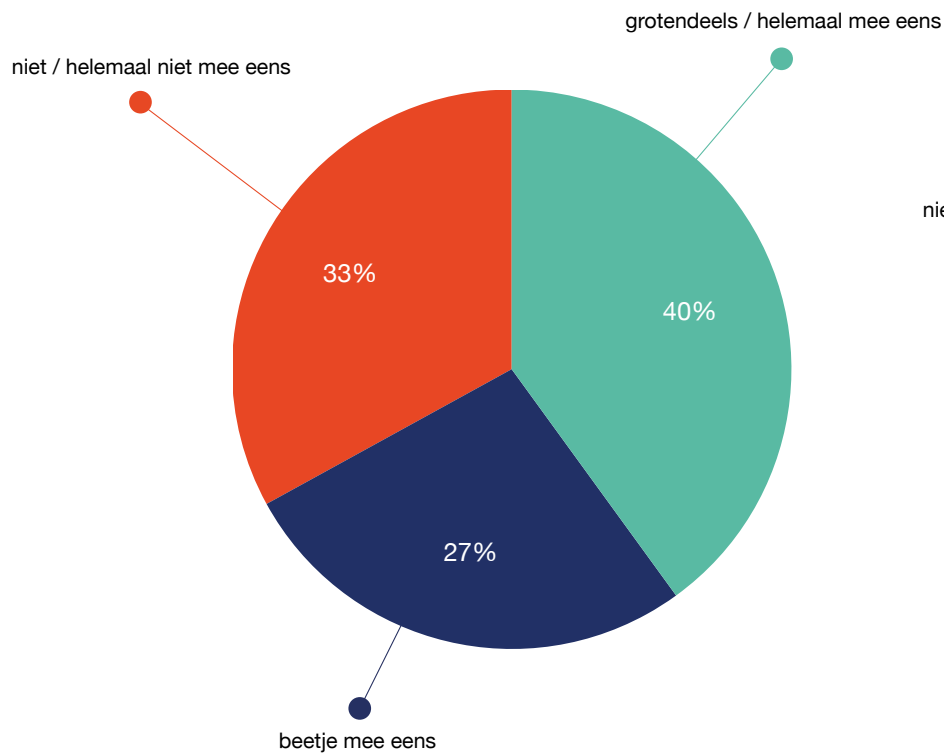
Figuur 11: Antwoorden op de stelling 'Ik weet nu beter wat ik kan door MDT-Kort' (N=2214). Voor deze analyse is gekeken naar alle jongeren-vragenlijsten. Omdat we hier geen vergelijking maken met demografische gegevens kunnen we zowel de gekoppelde en ongekoppelde data gebruiken. Dat komt neer op 2214 ingevulde vragenlijsten.

De stelling 'Door MDT kan ik nieuwe dingen' werd door iets minder dan de helft van de jongeren (48%) grotendeels of helemaal onderschreven. Daarnaast was 27% het een beetje eens en gaf 25% aan het er niet echt of helemaal niet mee eens te zijn (zie figuur 12).

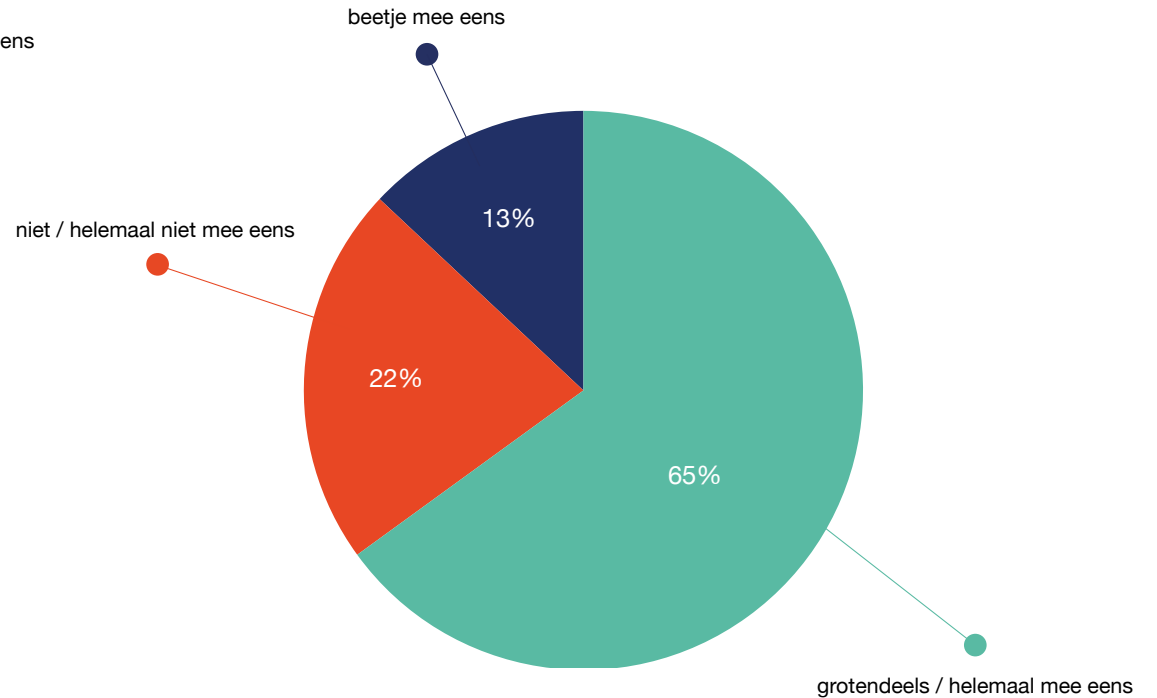
Figuur 12: Antwoorden op de stelling 'Door MDT kan ik nieuwe dingen' (N=2214). Voor deze analyse is gekeken naar alle jongeren-vragenlijsten. Omdat we hier geen vergelijking maken met demografische gegevens kunnen we zowel de gekoppelde en ongekoppelde data gebruiken. Dat komt neer op 2214 ingevulde vragenlijsten.

Het antwoord op de stelling 'Bij MDT heb ik mensen ontmoet die mij kunnen helpen met mijn toekomst' is geleidelijk verdeeld: 40% is het er grotendeels of helemaal mee eens, 27% is het een beetje eens en 33% is het niet of niet echt eens (zie figuur 13).

Figuur 13: Antwoorden op de stelling 'Bij MDT heb ik mensen ontmoet die mij kunnen helpen met mijn toekomst' (N=2214). Voor deze analyse is gekeken naar alle jongeren-vragenlijsten. Omdat we hier geen vergelijking maken met demografische gegevens kunnen we zowel de gekoppelde en ongekoppelde data gebruiken. Dat komt neer op 2214 ingevulde vragenlijsten.

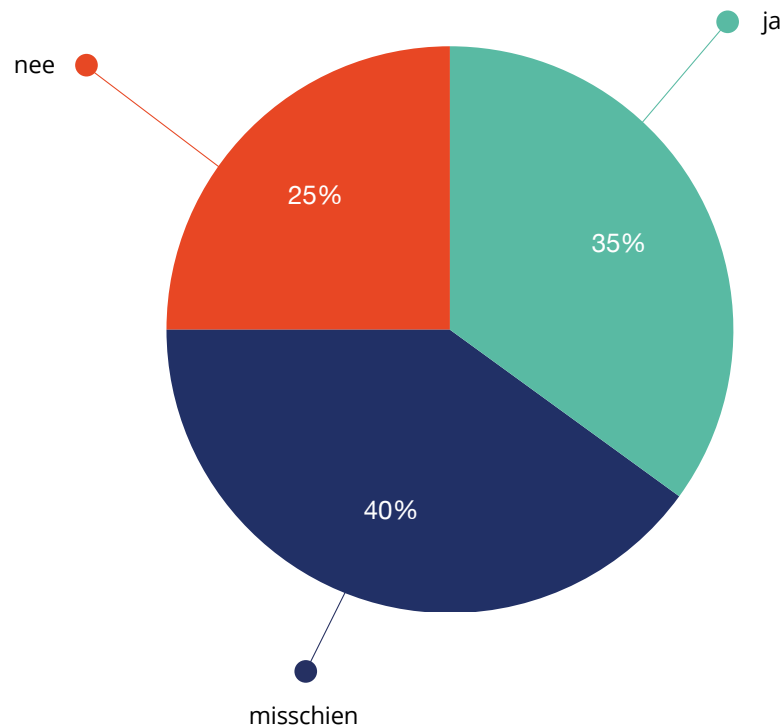
Op de stelling 'Door MDT heb ik anderen geholpen' wordt duidelijk positief gereageerd. De grootste groep (65%) is het grotendeels of helemaal eens, 22% is een beetje eens en slechts 13% is het niet echt of helemaal niet eens (zie figuur 14).

Figuur 14: Antwoorden op de stelling 'Door MDT heb ik anderen geholpen' (N=2214). Voor deze analyse is gekeken naar alle jongeren-vragenlijsten. Omdat we hier geen vergelijking maken met demografische gegevens kunnen we zowel de gekoppelde en ongekoppelde data gebruiken. Dat komt neer op 2214 ingevulde vragenlijsten.

Zouden de jongeren vaker MDT-Kort willen doen?

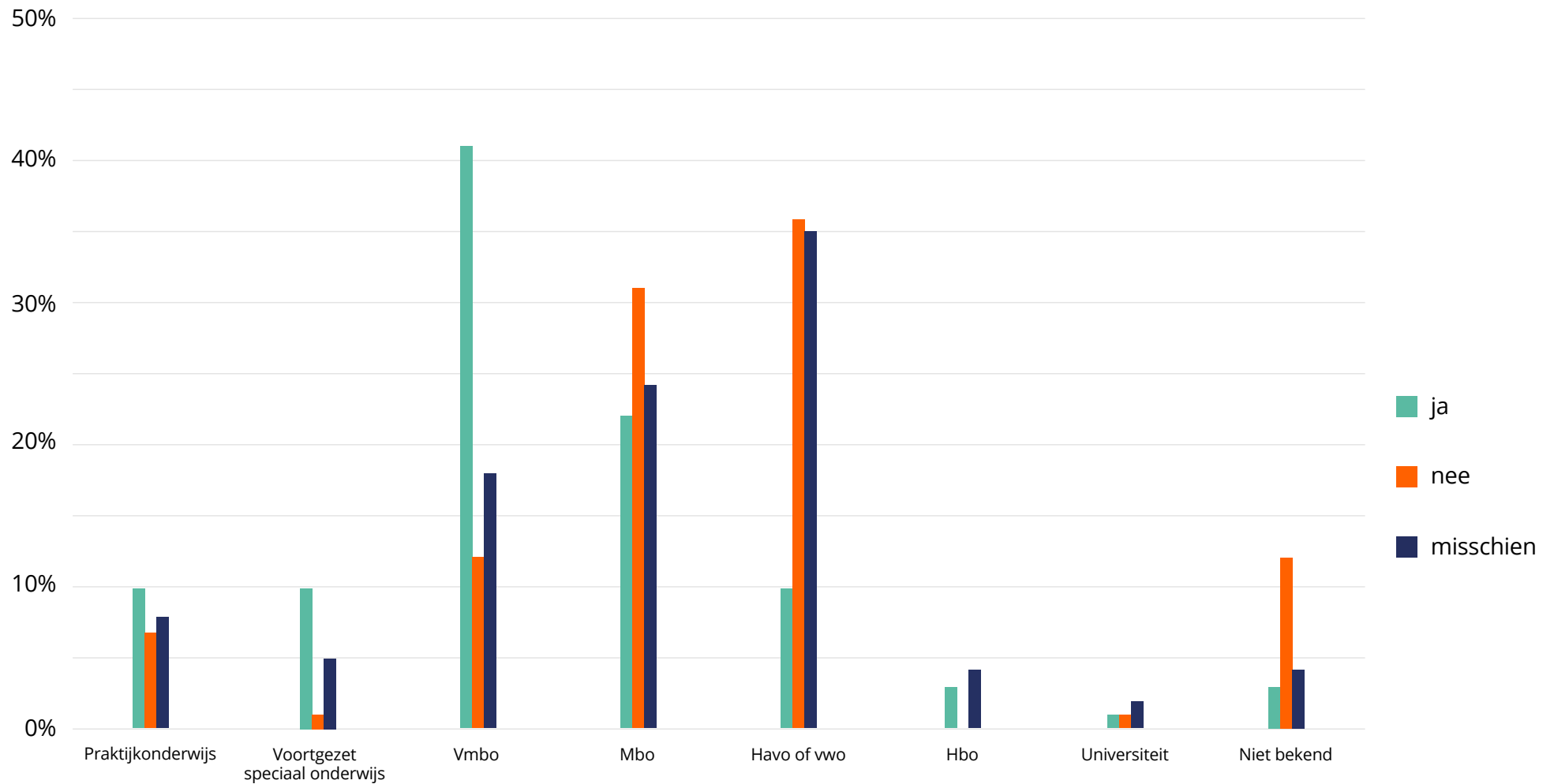
Uit de resultaten blijkt dat 35% van de jongeren 'ja' heeft ingevuld, 40% 'misschien' en 25% 'nee' op de vraag of ze nog een keer een MDT-Kort project zouden willen doen (zie figuur 15).

Figuur 15: Antwoorden op de vraag 'Zou je nog een keer een kort MDT-project van 40 uur willen doen?' (N=1003). Deze vragen zijn later toegevoegd aan de jongerenvragenlijst en zijn daarom slechts 1003 keer ingevuld.

De jongeren die 'ja' antwoordden op de vraag of ze nog een keer een kort MDT-project van 40 uur zouden willen doen, hebben een gemiddelde leeftijd van 16,5 en een man/vrouw-verdeling van 50/50%. De 'nee' groep is gemiddeld even oud en heeft dezelfde man/vrouw-verdeling. De groep die 'misschien' antwoordde is iets ouder, met een gemiddelde leeftijd van 22,1 jaar, en heeft een iets hogere vertegenwoordiging van vrouwen, met een man/vrouw-verdeling van 40/60%. Figuur 16 op de volgende pagina laat zien hoe deze 3 groepen verschillen per opleidingsniveau.

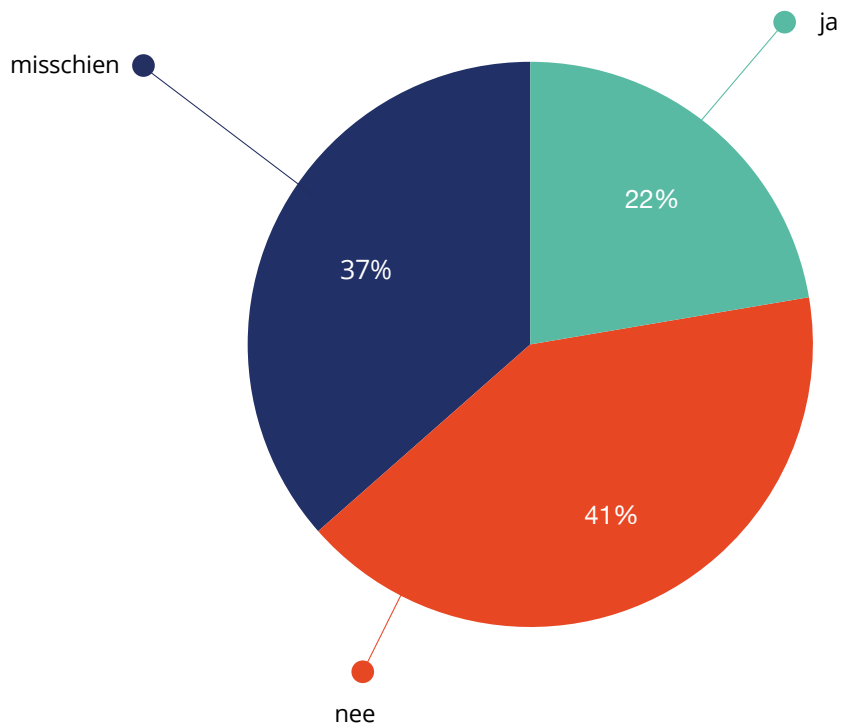
'Nog een keer MDT Kort' per opleidingsniveau

Figuur 16: Opleidingsniveau van jongeren naar antwoord op de vraag 'Zou je nog een keer een kort MDT-project van 40 uur willen doen?' (N=1003). Deze vragen zijn later toegevoegd aan de jongerenvragenlijst en zijn daarom slechts 1003 keer ingevuld. De data is zo gepresenteerd dat je de verdeling van opleidingsniveau voor de 'ja'-, 'nee'- en 'misschien'-groepen kunt zien. Alle groene staafjes samen vormen 100% van de 'ja'-groep, alle oranje staafjes samen vormen 100% van de 'nee'-groep, en alle donkerblauwe staafjes samen vormen 100% van de 'misschien'-groep. Bijvoorbeeld: 24% van alle deelnemers die 'misschien' hebben gestemd, komen uit het mbo. 36% van alle deelnemers die 'nee' hebben gestemd, komen uit havo of vwo.

Willen jongeren na een kort traject ook een reguliere MDT gaan doen?

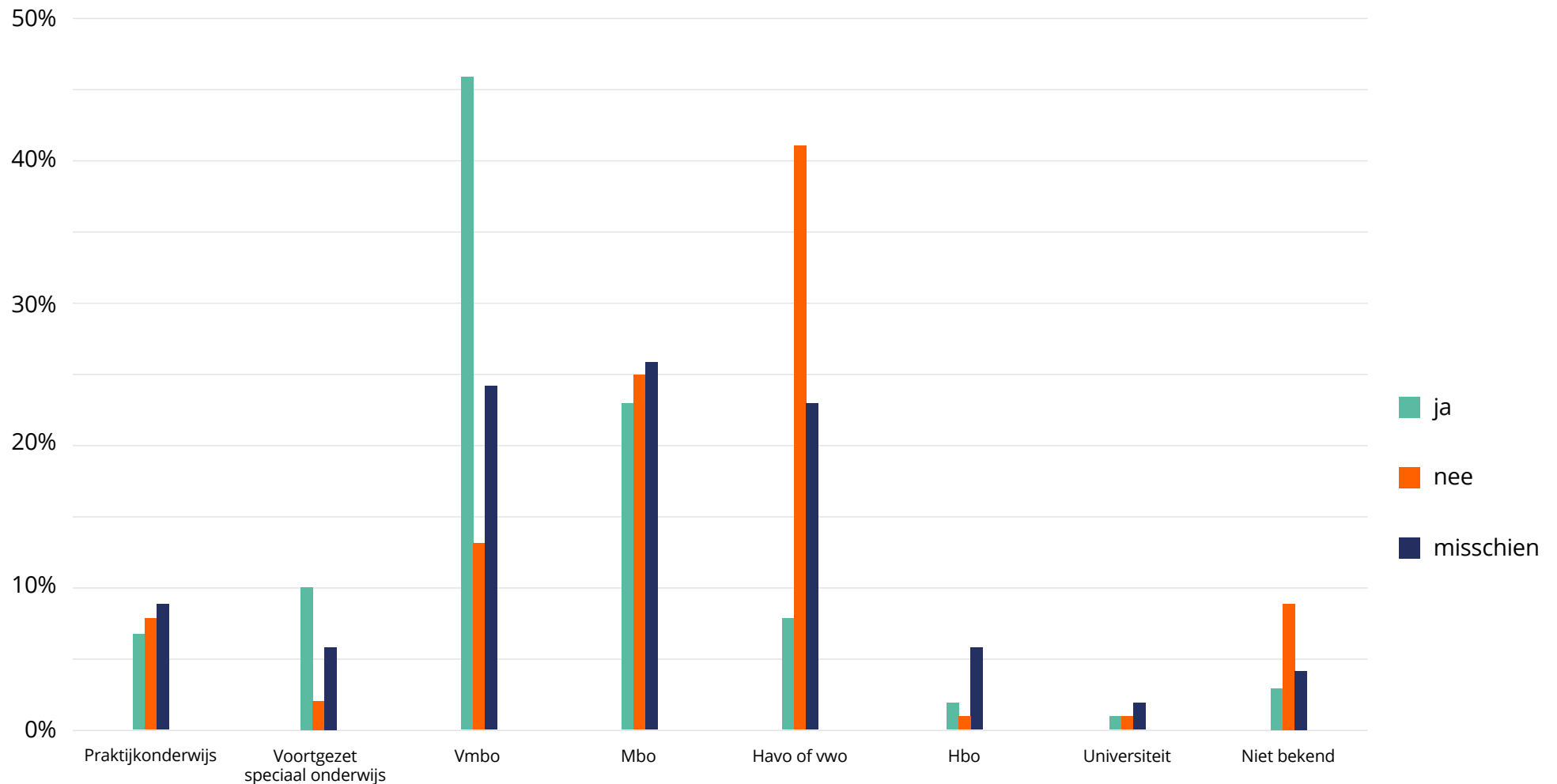
Een grotere groep antwoordt 'nee' op de vraag of ze in de toekomst een regulier MDT-traject zouden overwegen. Slechts 22% van de jongeren geeft aan dit wel te willen (zie figuur 17).

Figuur 17: Antwoorden op de vraag 'Zou je overwegen om in de toekomst ook nog een langer project van 80 uur te doen?' (n=1003). Deze vragen zijn later toegevoegd aan de jongerenvragenlijst en zijn daarom slechts 1003 keer ingevuld.

De jongeren die 'ja' antwoordden, hebben een gemiddelde leeftijd van 16,5 jaar en een man/vrouw-verdeling van 55/45%. De 'nee'-groep is gemiddeld even oud en heeft een man/vrouw-verdeling van 45/55%. De groep die 'misschien' antwoordde is iets ouder, met een gemiddelde leeftijd van 22,7 jaar, en heeft dezelfde man/vrouw-verdeling als de 'nee'-groep. Figuur 18 op de volgende pagina laat zien hoe deze 3 groepen verschillen per opleidingsniveau.

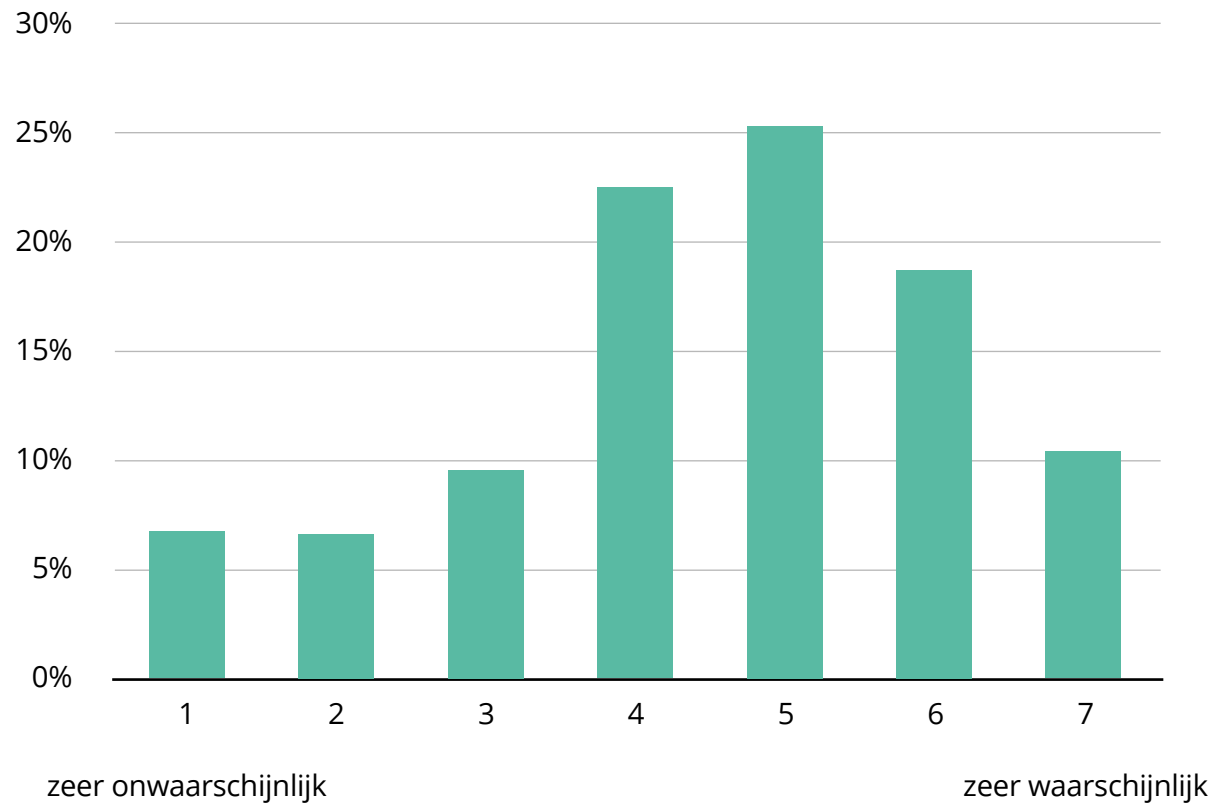
'Langer project' per opleidingsniveau

Figuur 18: Opleidingsniveau van jongeren naar antwoord op de vraag 'Zou je overwegen om in de toekomst ook nog een langer project van 80 uur te doen?' (n=1003). Deze vragen zijn later toegevoegd aan de jongeren-vragenlijst en zijn daarom slechts 1003 keer ingevuld. De data is zo gepresenteerd dat je de verdeling van opleidingsniveau voor de 'ja-', 'nee'- en 'misschien'-groepen kunt zien. Alle groene staafjes samen vormen 100% van de 'ja'-groep, alle oranje staafjes samen vormen 100% van de 'nee'-groep, en alle donkerblauwe staafjes samen vormen 100% van de 'misschien'-groep. Bijvoorbeeld: 26% van alle deelnemers die 'misschien' hebben gestemd, komen uit het mbo. 41% van alle deelnemers die 'nee' hebben gestemd, komen uit havo of vwo.

In hoeverre raden jongeren anderen aan om ook een MDT-Kort-project te doen?

De meerderheid van de jongeren zou MDT-Kort aanraden aan een vriend of vriendin (zie figuur 19).

Figuur 19: Aanbevelingen van jongeren voor deelname aan MDT-Kort-projecten (n=2214). Voor deze analyse is gekeken naar alle jongeren-vragenlijsten. Omdat we hier geen vergelijking maken met demografische gegevens kunnen we zowel de gekoppelde en ongekoppelde data gebruiken. Dat komt neer op 2214 ingevulde vragenlijsten.

Enkele motieven volgens de jongeren om MDT-Kort aan te raden zijn persoonlijke groei, het leren van nieuwe en relevante dingen, en het sociale aspect van het programma. Een groep jongeren zou MDT-Kort echter niet aanbevelen. Hun motieven hiervoor

zijn dat het te veel werk is naast school, dat het niet interessant genoeg is, en dat er onvoldoende begeleiding was. Enkele specifieke redenen waarom jongeren MDT-Kort wel of niet zouden aanraden, worden weergegeven in tabel 3 hieronder.

Waarom wél	Waarom niet
Je leert jezelf kennen.	Het is best veel werk om dat naast school nog te doen.
Je leert veel nieuwe dingen, die ontzettend relevant zijn.	Ik vond het niet zo spannend en ik wist al veel.
Omdat je mensen blij kan maken.	Omdat het toch veel tijd inneemt.
Omdat je beter weet wat je leuk lijkt.	Ik vond het niet goed georganiseerd.
Het is heel sociaal en dat is tegenwoordig heel goed want er is altijd iemand om mee te praten.	Gebeurt allemaal buiten jouw rooster en dat zorgt voor veel druk. Er wordt simpelweg te veel gevraagd en je wordt slecht begeleid.
Je leert nieuwe dingen, het is anders dan een training. Je hebt de tijd en ruimte en is gezellig.	Ik vond er zelf niet zo veel aan. Het was heel rommelig en veel stress.
Was heel leerzaam en mijn visie op mezelf en de toekomst is veranderd op een goede manier.	Het was naar mijn idee niet goed geregeld: de coach stopte ermee, we konden niet bij de organisatie terecht, we wisten niet goed wat van ons werd verwacht.
Je kan je vaardigheden ontdekken.	Slechte begeleiding, slechte groepen, geen advies etc
Gezellig, je leert en studiepunten!	Omdat ik niet weet wat MDT is ik gok het helpen van ouderen.
Het is erg gezellig en leerzaam. Je komt achter je valkuilen maar ontdekt ook je krachten die je misschien nog niet door had.	Omdat er niet veel te doen was op de locatie en er was niet duidelijk wat er werd verwacht.

Tabel 3: Redenen waarom jongeren MDT-Kort wel of niet zouden aanbevelen. De citaten in de tabel zijn individuele antwoorden en bedoeld om een breed scala aan opmerkingen weer te geven, in plaats van een samenvatting van alle reacties.

3.2 De ervaringen van projectleiders met MDT-Kort

Dit hoofdstuk presenteert de onderzoeksresultaten over hoe projectleiders het uitvoeren van MDT-Kort ervaren hebben. Het gaat over waarom zij een MDT-Kort-project gingen doen, wat succesfactoren zijn voor de uitvoering van een MDT-traject en welke lessen ze geleerd hebben om hun MDT-trajecten in de toekomst te verbeteren.

Overview MDT-Kort-trajecten

De MDT-Kort-trajecten hadden een gemiddeld aantal uren van 35 per traject. Dat gold voor zowel de trajecten vanuit de gemeenten als het onderwijs. De maatschappelijke thema's die projectleiders toewezen aan de trajecten worden weergegeven in tabel 4. Per traject kon een projectleider meerdere thema's toewijzen.

Maatschappelijke thema	Aantal MDT-trajecten gemeente	Aantal MDT-trajecten onderwijs
Burgerschap	9	87
Loopbaanoriëntatie	9	68
Integratie (incl. Inburgering)	11	27
Mentale gezondheid van jongeren	25	39
Kansen(on)gelijkheid	15	48
Sport/bewegen	29	35
Betalingsproblematiek en/of schulden onder jongeren	2	10
Eenzaamheid onder ouderen	8	36
Eenzaamheid andere doelgroepen	20	36

Tabel 4. Maatschappelijke thema's van de MDT-Kort-trajecten

De keuze voor specifieke maatschappelijke thema's binnen MDT-Kort-trajecten werd grotendeels bepaald door de behoeften en contexten van de deelnemende scholen en gemeenten. Een belangrijk aspect was dat leerlingen vaak zelf binnen een traject voor een thema kozen.

“Onze leerlingen zijn soms angstig om nieuwe contacten te leggen. Ze moeten dan op iemand afstappen, en kiezen vaak voor ouderen. Ik denk dat dit komt door een soort aaibaarheidsfactor; ouderen zijn vaak lief en snel dankbaar voor hun aandacht.”

– projectleider onderwijs

Door scholen werd veel voor burgerschap gekozen, omdat burgerschap nu als vast onderdeel van het curriculum wordt beschouwd en scholen veelal nog zoekende zijn hoe dit in te vullen. Veel scholen zagen MDT-Kort-trajecten daarom als een goede invulling van burgerschap. Loopbaanoriëntatie werd ook veel genoemd als keuze, om leerlingen beter inzicht te geven in hun eigen capaciteiten en toekomstmogelijkheden.

Andere gekozen thema's waren mentale gezondheid van jongeren, kansen(on)gelijkheid, sporten en bewegen, en eenzaamheid onder verschillende doelgroepen. Deze thema's werden gekozen vanwege hun relevantie en de specifieke uitdagingen waarmee deze jongeren te maken hebben.

Motivatie voor organiseren MDT-Kort-traject voor jongeren

Uit de eindverslagen en interviews met de projectleiders komen meerdere redenen naar voren waarom scholen of gemeenten met een MDT-Kort-traject begonnen. We lichten de voornaamste redenen toe.

De doelen van MDT sloten aan bij de visie of beleid van scholen en gemeenten om jongeren actief te betrekken bij maatschappelijke projecten en hun betrokkenheid te vergroten in een steeds individualistischer wordende samenleving. Projectleiders van scholen refereerden voornamelijk naar doelen rondom burgerschap. En betrokkenen uit gemeenten noemden beleidsdoelen om jongeren te betrekken bij de gemeenschap of mee te laten denken over ontwikkelingen in de gemeente.

“MDT was een goede opstap om te kijken hoe we jongeren kunnen activeren die straks in hun vrije tijd bereid zijn iets voor hun eigen buurt te doen. De eerste vraag was: hoe ziet jouw ideale buurt eruit?”

Wat zou jij veranderd willen zien in jouw dorp? Dus met die intentie zijn we daarin gestapt.”

– projectleider gemeente

Scholen zagen MDT-Kort als een kans om leerlingen waardevolle vaardigheden bij te brengen, zoals kritisch denken en effectieve communicatie. Waarbij er meer praktisch geleerd kan worden naast het theoretisch leren in de klas.

“Ik denk dat dit beter past bij de huidige tijd, waarin je niet alleen leert vanuit een boek, maar juist door ervaringen op te doen.”

– projectleider onderwijs

Positieve ervaringen met eerdere of andere MDT-trajecten maakten de deelname aan MDT-Kort aantrekkelijk. Deze trajecten verrijkten volgens hen het onderwijs zonder de hoge tijdsinvestering van reguliere MDT-trajecten.

Welke impact maakt MDT-Kort?

Projectleiders hebben hun MDT-Kort-project over het algemeen als zeer positief en waardevol ervaren voor jongeren. Over het algemeen geven projectleiders aan dat MDT-Kort inclusiviteit en kansengelijkheid verbetert door jongeren te betrekken bij maatschappelijke projecten, waardoor ze vaardigheden opdoen en verbonden raken met hun omgeving.

Impact voor jongeren

Deelname aan MDT-Kort-trajecten hielp jongeren hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen, en biedt waardevolle ervaring voor hun toekomstige loopbaan. Projectleiders zagen positieve invloed op zelfvertrouwen en persoonlijke ontwikkeling van jongeren. Uit de jongerenvragenlijst bleek dat een aanzienlijk aantal jongeren door MDT-Kort beter inzicht kreeg in wat ze leuk vinden en wat hun sterke punten zijn. Ze leerden nieuwe vaardigheden en ontmoetten mensen die hen kunnen helpen met hun toekomst.

“Jongeren zeggen: ‘Ik weet nog steeds niet precies welke richting ik op wil, maar ik begrijp wel wat er mogelijk is.’ Dit heeft hen ook extra motivatie gegeven voor hun studie, omdat ze nu beter op de

hoogte zijn van de mogelijkheden die er na hun studie zijn.”

– projectleider onderwijs

Daarnaast gaf de overgrote meerderheid van de jongeren in de jongerenvragenlijst aan dat ze tijdens MDT-Kort iets voor anderen hadden betekend. Projectleiders merkten op dat dit het gevoel van voldoening en zelfvertrouwen bij jongeren versterkte, wat bijdraagt aan hun persoonlijke en professionele groei.

De meeste projectleiders gaven aan dat zij denken dat MDT een gestructureerde manier biedt om jongeren te stimuleren en te betrekken bij maatschappelijke activiteiten.

“Ik weet niet of dat alleen in Nederland is, maar mensen die vrijwillig werk doen of iets vrijwillig uit zichzelf doen, is tegenwoordig best zeldzaam volgens mij. Dus je moet mensen echt stimuleren om bepaalde dingen te doen.”

– projectleider onderwijs

Door deel te nemen aan MDT-Kort, breiden jongeren hun horizon uit en ontwikkelen ze een breder wereldbeeld volgens projectleiders. Veel jongeren komen in de MDT-trajecten in aanraking met jongeren met een andere achtergrond dan zichzelf, wat hun sociale vaardigheden en empathie vergroot. Sommige deelnemers wilden na afloop ook vrijwilligerswerk blijven doen in hun vrije tijd vanwege de positieve ervaring.

“De successen zaten vooral in onverwachte gebieden. De groepsdynamiek had een enorm positieve uitwerking; de kinderen zijn elkaar beter gaan begrijpen. Sterker nog, de kinderen die het traject hadden doorlopen,[...] riepen andere leerlingen op om normaal tegen elkaar te doen.”

– projectleider onderwijs

Met MDT-Kort wordt een nieuwe, of lastiger te bereiken, doelgroep onder jongeren aangesproken, zoals jongeren in een woongroep of jonge statushouders. Het kortdurende karakter van MDT-Kort bood projectleiders de mogelijkheid om jongeren

te laten deelnemen die anders niet aan een langer MDT-traject mee zouden doen. Meerdere projectleiders geven als voorbeeld jongeren die tijdelijk op een locatie verblijven, zoals statushouders, die zich anders niet kunnen commiteren aan een langer traject. Een ander voorbeeld is een MDT-Kort-project waar jongeren van een zorgboerderij succesvol activiteiten organiseerden, ondanks negatieve verwachtingen vanuit hun omgeving. Deze bredere betrokkenheid zorgde voor meer vertrouwen en gaf jongeren die anders wellicht niet betrokken zouden raken, de kans om deel te nemen.

Impact voor organisaties

Met de MDT-trajecten werden jongeren ingezet voor allerlei organisaties, zoals scholen, bedrijven of stichtingen. Organisaties reageerden positief op de activiteiten van de jongeren. Ze kregen nieuwe ideeën en energie van de jongeren en profiteerden van de extra hulp en mogelijkheden. Jongeren gaven soms andere geluiden op een maatschappelijk vraagstuk, wat als verfrissend werd ervaren door projectleiders. De nieuwe ideeën en energie die jongeren meebrengen, zijn een waardevolle toevoeging.

MDT-Kort bood scholen een waardevolle aanvulling op het curriculum, zonder op dat moment grote financiële investeringen, vooral voor scholen waar leerlingen het meest baat hebben bij extra ontwikkeling. Ook leren scholen van de MDT-trajecten hoe ze maatschappelijke projecten kunnen integreren in het regulier onderwijsproces en wat daar voor nodig is.

Door het opzetten van een MDT-Kort-traject gingen sommige organisaties samenwerkingen aan met nieuwe partners. Dit bevorderde de kracht van hun netwerk en hierdoor werd exper-

tise en ervaring gebundeld. Deze samenwerkingen zijn voor sommige organisaties nu langduriger en duurzamer geworden.

Impact voor de samenleving

De impact van MDT-Kort voor de samenleving zien projectleiders niet in directe zin, maar er worden wel indirecte verbanden gelegd. Zoals dat jongeren vaardigheden en attitudes ontwikkelden die hen tot meer betrokken burgers maken. Ook zien sommigen dat door jongeren te betrekken bij maatschappelijke projecten, er vernieuwende ideeën kunnen ontstaan en vastgeroesde denkbeelden bij een gemeente of organisatie op de proef worden gesteld. Ook zien met name gemeenten dat door de inzet van jongeren met behulp van MDT de beeldvorming van jongeren ook positief verschuift: *“de jeugd is zo rot nog niet”*.

Succesfactoren voor uitvoering MDT-Kort

Uit de eindverslagen en gesprekken met projectleiders komen rode draden van factoren naar voren die voor de projectleiders bijdroegen aan een goede uitvoering van hun MDT-traject. We lichten een aantal succesfactoren hieronder toe.

- Projectleiders benadrukten dat goede communicatie en een duidelijke rolverdeling essentieel waren voor het succes van MDT-Kort. Heldere afspraken zorgden ervoor dat alle betrokken partijen precies wisten wat er van hen werd verwacht, wat resulteerde in een soepel verlopend project. Korte lijntjes tussen samenwerkingspartners droeg bovendien bij aan de flexibiliteit en het aanpassingsvermogen van het programma. Dit is ook terug te zien in de resultaten van de jongerenvragenlijst. Jongeren die aangaven niet nog een keer te willen deelnemen aan MDT-Kort, noemden slechte organisatie en weinig begeleiding als redenen.
- Externe partners, zoals jongerenwerkers, talentcoaches en experts, speelden een belangrijke rol in het succes van MDT-Kort-trajecten in scholen. Door externe talentcoaches en lokale jongerenwerkers te betrekken, konden jongeren op een nieuwe manier benaderd en gestimuleerd worden. De aanwezigheid van deze externe begeleiders gaf de jongeren het gevoel dat er speciaal iemand voor hen was, wat hun zelfvertrouwen en betrokkenheid aanzienlijk vergrootte.
- Projectleiders geven aan dat het belangrijk is dat de gekozen projecten actueel en relevant zijn voor de jongeren en aansluiten bij hun interesses en motivatie. De projecten verliepen beter wanneer jongeren intrinsieke motivatie en inzet toonden. Door jongeren mee te laten denken over de invulling van het programma, bleef hun betrokkenheid hoog en leverde het waardevolle inzichten op.

“En dat waren hele goede professionals die echt wisten hoe ze met die kinderen om moesten gaan. [Waarom was dit zo mooi aanvullend?] Zij brachten een ander geluid dan de docenten en luisterden op een andere manier naar de leerlingen.”

– projectleider onderwijs

“De leerlingen moesten ook meedenken over hoe we de pijler ‘nieuwe mensen ontmoeten’ kunnen invullen. Toen hebben zij een soort crossover georganiseerd met een andere school, waarbij zij contact legden en de dag voorbereidden.”

– projectleider onderwijs

- Een gezamenlijke afronding zorgde volgens diverse projectleiders voor erkenning, trots en een gevoel van voldoening bij de jongeren. Dit gevoel van voldoening blijkt ook uit een gemiddelde waardering van 7,3 die jongeren gaven voor hun MDT-Kort-ervaringen.

Geleerde lessen voor verbeteren MDT-Kort

Veel projectleiders deden voor het eerst een MDT-Kort-traject en hadden daardoor meerdere lessen te leren gedurende het traject. Er zaten ook ervaren MDT-uitvoerders bij die al lessen uit het verleden hadden.

We geven een aantal lessen weer:

Maak een passende tijdsplanning voor scholen en jongeren.

In meerdere MDT-Kort-projecten liep men er tegenaan dat hun plannen niet goed in te bedden waren binnen het onderwijscurriculum of de agenda's van de jongeren. Soms viel een activiteit samen met een schoolvakantie of een toetsweek, waardoor jongeren niet beschikbaar waren. Ook staat het curriculum van scholen lange tijd van tevoren vast. Daardoor is het lastiger om tijd te krijgen binnen het onderwijsprogramma. Dit vraagt om een vooruitziende blik van de MDT-uitvoerder en een goede planning.

Individuele begeleiding en ondersteuning van jongeren moet je juist bij zo'n kort programma goed inregelen.

Bij MDT-Kort is er minder tijd met de jongeren en daarom moet je extra goed van tevoren nadenken hoe je de jongeren persoonlijk betreft. Sommige projectleiders gaven aan dat ze leraren en docenten beter hadden kunnen betrekken bij het project zodat zij ook jongeren kunnen begeleiden of beter onderling met samenwerkende organisaties hadden moeten afstemmen hoe de jongeren goed kunnen landen in het MDT-Kort-traject. Zeker aan de start is er voor jongeren duidelijkheid en structuur nodig.

Begin vroeg met de werving van jongeren voor je MDT-Kort-traject.

Voor projecten die in de zomer begonnen, met name MDT-projecten vanuit de gemeente, was de werving vaak een uitdaging. Dit maakte het moeilijk om de werving tijdens de zomer goed op te starten, of jongeren hadden na de zomer al plannen gemaakt. Meerdere projectleiders gaven aan dat ze eerder hadden willen beginnen met werven of gewenst hadden dat ze dit niet hadden onderschat. Als tip geven diverse projectleiders dat je moet samenwerken met lokale jongerenwerkers

en ambassadeurs moet vinden in de gemeenschap en scholen die dicht bij de jongeren staan. Het hielp als een docent of coach enthousiast was over MDT en het programma leuk vond. Specifiek gaven een paar gemeenten aan dat er weinig tot geen interesse bij jongeren was om deel te nemen aan MDT-Kort. Zij geven aan dat ze een betere strategie hadden moeten ontwikkelen om de aantrekkingskracht van MDT te vergroten.

Laat de activiteiten in je MDT-Kort-programma aansluiten bij de interesses en het kennisniveau van de jongeren. Soms ervaren projectleiders dat ze het programma iets te moeilijk of ingewikkeld maakten. Jongeren hadden liever een kort aanbod van workshops met actieve elementen zoals sport en spel. Ook gaven projectleiders aan dat jongeren meer vrijheid en eigenaarschap kunnen krijgen voor de activiteiten die ze kunnen doen binnen een MDT-Kort-traject.

3.3 De ervaringen van projectleiders met facilitering MDT-Kort

Dit hoofdstuk presenteert de onderzoeksresultaten over hoe projectleiders de kaders, regels en subsidieverstrekking van MDT-Kort hebben ervaren. We noemen dat ook wel de facilitering van MDT-Kort. Het gaat over of de gestelde kaders helpend of niet helpend waren, wat de MDT-Kort-subsidie heeft opgeleverd, of de subsidieverstrekking anders kan en of er doorstroom is onder jongeren en organisaties naar MDT-regulier. Tot slot presenteren we wat projectleiders zeggen over hoe MDT-Kort structureler in te bedden is bij gemeenten of scholen.

Ervaringen met de gestelde kaders voor een MDT-Kort-aanvraag

De belangrijkste kaders van MDT-Kort-projecten zijn:

- MDT-trajecten van 30-50 uur verspreid over maximaal 12 weken.
- Projecten starten uiterlijk 6 maanden na subsidietoekenning en mogen maximaal 16 weken duren, inclusief voorbereiding en evaluatie.
- Doelgroep zijn jongeren van 12 tot en met 30 jaar.
- Voor de verantwoording moeten projectleiders aparte gegevens bijhouden voor (geanonimiseerd) onderzoek, waaronder naam, leeftijd, gender van deelnemers en het aantal uren vrijwillige inzet.

De gestelde kaders hebben zowel positieve als negatieve invloeden op de kwaliteit van MDT-Kort-projecten en de mogelijkheden voor verschillende partijen om hierbij aan te haken.

Positieve invloed van de kaders

MDT-Kort werd door veel scholen en gemeenten als zeer toegankelijk beschouwd om verschillende redenen. Vooral onderwijsprojectleiders benadrukten dat de 10 tot 12 weken en 30 à 50 uur makkelijker in het curriculum en onderwijsprogramma in te passen zijn dan de 80 uur van MDT-regulier. De korte periode was ook prettig voor de jongeren: ze konden snel ontdekken welke activiteiten en projecten beschikbaar waren en welke vaardigheden ze konden ontwikkelen zonder zich voor een lange periode te hoeven committeren.

“Hiermee bereik je de jongeren die niet zitten te wachten op een hele reeks trainingen voordat ze aan de slag kunnen gaan.”

– projectleider gemeente

Ook spoorden de gestelde kaders sommige projectleiders aan om creatiever te worden en bestaande programma's aan te passen aan de subsidieregeling. Bijvoorbeeld door ontmoeting met anderen in te passen in een project en daarmee het project ook te versterken.

“Je wil natuurlijk binnen de gestelde kaders blijven, dus pas je een aantal dingen in de subsidieaanvraag aan. We waren eigenlijk al twee jaar bezig met een vorm van MDT en hebben hier een aantal nieuwe elementen aan toegevoegd. Dat vind ik ook positief, want het brengt weer nieuwe ideeën.”

– projectleider onderwijs

Voor jongerenwerkers van sommige gemeenten bood MDT-Kort de middelen, financiële steun, tijd en ruimte om meer jongeren in hun omgeving te bezoeken, te onderzoeken en contact te leggen. Dit vergrootte het netwerk van jongerenwerkers en zorgde ervoor dat ze beter in beeld kwamen bij een groot deel van de gemeente.

Projectleiders waardeerden dat MDT-Kort hen in staat stelde te experimenteren met nieuwe projecten zonder langdurige verplichtingen. Dat er voor MDT-Kort geen samenwerkingscontracten nodig zijn, droeg hier aan bij. Ze beschouwden het eerste traject als een pilot, wat hen de mogelijkheid bood om nieuwe samenwerkingen aan te gaan en te evalueren hoe deze zouden verlopen.

Uitdagingen van de kaders

Ondanks dat veel projectleiders positief waren over de korte duur van MDT-Kort, bracht het volgens sommigen ook enkele uitdagingen met zich mee. De periode van maximaal 16 weken, inclusief voorbereidingstijd en verantwoording, was soms te krap en niet flexibel genoeg. Bij enkele projecten was er sprake van onvoorziene omstandigheden, zoals ziekte van docenten en trainers, wat leidde tot vertragingen en het noodgedwongen aanpassen van plannings. Een ander nadeel van de korte looptijd was dat het moeilijk bleek om duurzame relaties tussen jongeren en nieuwe contacten op te bouwen, wat nodig is voor diepgaande persoonlijke ontwikkeling.

“Je maakt contact met bepaalde doelgroepen die compleet nieuw zijn. Dat contact moet je in de eerste week aangaan en eigenlijk na tien weken alweer loslaten. Bij deze doelgroepen is iets meer duurzaamheid noodzakelijk.”

– projectleider onderwijs

Projectleiders gaven ook aan dat er behoefte is aan duidelijkere richtlijnen over wat er gebeurt als minder jongeren meedoen dan oorspronkelijk verwacht. Dit kan stressvol zijn, vooral voor organisaties die voor het eerst met MDT werken en die nog geen ervaring hebben met het uitvoeren van dergelijke projecten.

Wat biedt de MDT-Kort-subsidie?

Wat MDT-Kort als concept biedt voor jongeren, organisaties en de samenleving volgens de projectleiders is beschreven in het vorige hoofdstuk. Hier gaat het over wat het ontvangen van de subsidie volgens projectleiders mogelijk heeft gemaakt. Projectleiders geven aan dat ze dankzij de financiële ondersteuning van de subsidie projecten hebben uitgevoerd die er anders niet zouden zijn. De meeste projectleiders gaven aan dat de uitvoerende activiteiten van hun MDT-Kort-project binnen de subsidie vielen en dat er geen extra kosten werden gemaakt. Er zijn door

de organisaties wel voorafgaand aan de aanvraag investeringen gedaan in tijd en middelen om samenwerkingen tot stand te brengen, een programma te maken en de subsidieaanvraag in te dienen. Daarentegen vonden de meeste projectleiders de baten van hun MDT-projecten wel opwegen tegen de kosten.

“Ik denk dat je dit nooit in geld moet uitdrukken; dat vind ik gevaarlijk. Dit is in essentie onbetaalbaar. Wat hier gebeurd is, wat die kinderen hebben doorgemaakt, en hoe zij anders in het leven zijn gaan staan door die tien simpele weken, weegt ruimschoots op tegen de kosten. Dit zouden we per direct morgen weer doen. Dus ja, [...] het heeft zeker opgewogen tegen de kosten.”

– projectleider onderwijs

Met de financiële mogelijkheden van de subsidie zijn er voor een groot deel van de uitvoerende organisaties samenwerkingen tot stand gekomen die anders niet van de grond kwamen. Zij konden nu met een concreet project samenwerken aan gemeenschappelijke doelen.

“Je komt weer andere mensen tegen die op een ander vlak aan het werk zijn, en daardoor krijg je ook weer nieuwe ideeën. Ik vind het altijd prettig om een coproductie te hebben. Dat je niet in je eentje iets zit te bedenken, maar het samen doet met anderen. Dat spreekt mij altijd aan.”

– projectleider onderwijs

Projectleiders merkten op dat de subsidie hen in staat stelde om het programma effectief te implementeren zonder de reguliere school- of gemeentebudgetten te belasten. Ze waardeerden de financiële ondersteuning die hen in staat stelde om externe coaches en partners in te schakelen, wat bijdroeg aan de kwaliteit en impact van de projecten.

“Je praat met jongerenwerkers die met hart en ziel op de werkvloer staan. Elke euro is goed besteed en nuttig. Maar elke euro die aan jongeren in een gemeenschap zonder voorzieningen wordt besteed, is voor mij goud waard. Elke jongere die heeft meegedaan, zelfs als het traject gestagneerd of gestrand is, heeft voor mij nog steeds meerwaarde.”

– projectleider gemeente

Ervaringen met de subsidieverstrekking voor MDT-Kort

Onderstaande resultaten gaan over de ervaringen van de projectleiders met het aanvragen van de subsidie MDT-Kort en de verantwoording die daarbij kwam kijken, zoals de registraties van jongeren en de jongerenvragenlijsten.

Positieve ervaringen

Projectleiders die al bekend waren met de procedures, vonden het eenvoudiger om de benodigde documentatie te verzamelen en de aanvraag in te dienen. De samenwerking opzoeken met ervaren organisaties hielp projectleiders die voor het eerst een aanvraag moesten indienen om de subsidieaanvraag soepel te laten verlopen. Vooral scholen maakten dankbaar gebruik van de ervaring van andere organisaties.

“Nou, de school heeft de aanvraag gedaan natuurlijk. Maar ze hebben ons gevraagd: “Kun je ons daarin assisteren? Want wij hebben dat nog nooit gedaan.” Als we die administratieve ondersteuning niet geleverd hadden, dan waren er denk ik maar twee aanvragen geweest van de veertien, of twaalf, die we nu hebben gedaan.”

– projectleider onderwijs

De meeste projectleiders geven aan dat de tijdsinvestering wel degelijk opwoog tegen de baten van de subsidie. Voor veel organisaties was de subsidie essentieel om het project mogelijk te maken, waardoor de tijdsinvestering gerechtvaardigd werd. De tijdsinvestering werd over het algemeen gezien als in verhouding tot het te ontvangen budget, dat als ruim en positief werd beoordeeld.

De ondersteuning en flexibiliteit van ZonMw hielp projectleiders om de administratieve uitdagingen te overkomen. Projectleiders waardeerden de back-up en korte lijntjes van ZonMw en sommige stelden voor dat een extra hulplijn voor directe vragen nuttig zou zijn. De flexibiliteit in het aantal jongeren dat uiteindelijk deelnam aan MDT-Kort en de mogelijkheid om geld terug te storten als er minder deelnemers waren dan verwacht, werd ook als positief ervaren.

Negatieve ervaringen

Zonder ervaring met subsidieaanvragen was de administratieve last significant. Zo duurde het voor sommige aanvragers lang om alle benodigde gegevens zoals KvK-nummer, bankrekeningnummer en handtekeningen te verzamelen. De verplichting om in specifieke formats van ZonMw te werken, waarbij teksten moesten worden ingekort, werd als tijdrovend en uitdagend ervaren.

“Ik had alles al in een Word-document beschreven. Later kwam ik er pas achter dat je echt in het format van ZonMw moet werken en je subsidieaanvraag daar moet indienen. Er was een beperkt aantal woorden dat je kon gebruiken, dus ik had daar nog wel wat werk aan. Het zou helpen als mensen van tevoren gedwongen worden om alvast door het systeem te lopen, zodat ze weten wat ze kunnen verwachten.”

– projectleider onderwijs

Meerdere projectleiders gaven aan dat ze waarschijnlijk niet hadden meegedaan aan de aanvraag zonder de hulp van ervaren subsidieaanvragers, vanwege de tijdsinvestering en complexiteit van het proces. Een projectleider van een school gaf aan dat hij het zonde vond dat een deel van het budget uitgegeven moet worden aan een partij die de subsidieaanvraag kan doen.

Daarnaast gaven projectleiders aan dat het soms lang duurde om goedkeuring voor hun aanvraag te krijgen. Hoewel beloofd was dat de goedkeuring binnen zes weken zou komen, duurde het in sommige gevallen toch een stuk langer. Dit veroorzaakte onzekerheid en beperkte hun vermogen om snel met het project te starten. Een projectleider stelde voor om mensen vooraf meer inzicht te geven in het aanvraagproces, zodat ze beter voorbereid zijn op wat hen te wachten staat.

Enkele projectleiders gaven aan dat ze überhaupt van het subsidiale karakter van de financiering van MDT af willen. De redenen die genoemd werden, varieerden van ‘jammer dat je als organisatie maar eenmalig de MDT-Kort-subsidie kan aanvragen’ tot ‘het zou geen subsidie moeten zijn, maar structurele financiering’. Waardoor je niet hapsnap met tijdlijnen en korte financiering te maken hebt, maar structureel MDT kan inbedden in je beleid als gemeente of in je curriculum als onderwijsinstelling.

“Als wij een doorlopende subsidie zouden hebben waarbij we ieder jaar 150 trajecten mogen doen, zouden we die zo gevuld krijgen. Bijvoorbeeld door jongeren die vrienden meenemen naar projecten. Voor die doelgroep is MDT-Kort

beter geschikt dan een reguliere MDT. Dus ik zou het zelf als doorlopende subsidie lijn willen behouden, als het aan mij lag.”

– projectleider gemeente

Een terugkerend probleem dat genoemd werd was de timing van de subsidieverstrekking, die soms net na de zomervakantie viel. Dit was een ongelukkig moment omdat de voorbereidingstijd werd onderbroken door de vakantieperiode, waardoor er onvoldoende tijd was om het werven, activeren en enthousiasmeren van jongeren op gang te brengen. Daarnaast zijn de roosters van scholen dan al gemaakt en was het moeilijk om nog ruimte te vinden en moesten er last-minute regelingen getroffen worden.

“Ik denk dat het zou helpen als er iets meer voorbereidingstijd is voordat een MDT van start gaat. Nu zaten we op een beroerd moment, vlak voor de zomervakantie. Je bent bezig met het maken van een plan, maar dan stopt het vanwege

de zes, zeven weken rust. Een langere voorbereidingstijd zou meer structurele mogelijkheden bieden.”

– projectleider onderwijs

Een punt dat sterk naar voren kwam is de negatieve ervaringen van projectleiders met de administratie en monitoringseisen die vanuit de subsidieverstrekker gesteld werden. Projectleiders ervoeren veel gedoe met de app, waarbij handleidingen meerdere keren gelezen moesten worden om het te begrijpen. Jongeren konden zich soms niet aanmelden omdat de links niet functioneerden, waardoor gegevens soms handmatig moesten worden ingevoerd, wat extra tijd en moeite kostte. Bovendien bleek de evaluatie erg veel werk te zijn en bevatte het veel dubbel werk, aangezien dezelfde informatie per deelnemer telkens opnieuw moest worden ingevoerd en dit niet automatisch kon.

Van MDT-Kort naar reguliere MDT

Stromen jongeren door naar reguliere MDT?

Uit de data is niet te achterhalen of jongeren daadwerkelijk doorstromen van MDT-Kort naar MDT-regulier-trajecten. Er zijn bij projectleiders wel signalen of vermoedens dat jonge-

ren doorstromen naar MDT-regulier. Dit gaat wel om beperkte aantallen. Uit de jongerenvragenlijst blijkt dat slechts 22% van de jongeren aangaf geïnteresseerd te zijn in het volgen van een regulier MDT-traject, wat ook wijst op een beperkte doorstroom. Ook gaven projectleiders geen antwoord te weten of jongeren doorstromen, omdat ze dat niet gevraagd hebben en/of niet weten of er aansluitend aanbod is. Als jongeren volgens projectleiders niet doorstromen dan geven ze redenen, zoals:

- gebrek aan bekendheid en promotie van de reguliere trajecten;
- de langere duur en het hogere aantal uren van een regulier MDT-project zijn moeilijk te overzien voor de jongeren. Dit wordt ook als reden genoemd door enkele jongeren in de toelichting op de vraag uit de jongerenvragenlijst of ze door willen met een regulier MDT-traject;
- het past niet binnen het schoolprogramma;
- examenjaren en andere vervolgstappen (zoals vakanties en voorbereidingen voor vervolgopleidingen);
- een MDT-regulier-traject sluit niet direct aan op MDT-Kort-traject, waardoor *“je de jongeren verliest”*;
- Uit de jongerenvragenlijst blijkt dat enkele jongeren die ‘nee’ antwoordden op de vraag of ze een regulier MDT-traject zouden overwegen, aangaven dat ze het niet interessant genoeg vonden of dat er onvoldoende begeleiding was.

Stimuleert MDT-Kort organisaties om ook MDT-regulier aan te bieden?

Verschillende projectleiders gaven aan dat ze al bekend waren met MDT via eerdere ervaringen of informatiebijeenkomsten. Echter, de intensieve tijdsinvestering van 80 uur, de organisato-

rische mogelijkheden en de praktische haalbaarheid bleken in het begin een hoge drempel om direct voor een reguliere MDT te gaan.

“Je wil gewoon eigenlijk even op korte termijn ook weten van, heeft het effect? Kunnen we voldoen aan de vereisten? Deze onzekerheid aan onze kant maakte dat we besloten om het eerst voor een korte periode in te zetten, om te zien of het zinvol is voor onze studenten voordat we het regulier implementeren.”

– projectleider onderwijs

De meeste projectleiders hadden aanvankelijk niet gepland om na MDT-Kort door te gaan met MDT-regulier. Positieve ervaringen met MDT-Kort maakten dat een aantal de meerwaarde van een reguliere MDT zagen, vooral op het gebied van groepsdynamiek en preventie van vroegtijdig schoolverlaten. Verder ontdekten een aantal projectleiders uit het onderwijs dat veel van hun bestaande projecten en activiteiten al goed aansloten bij de doelen van MDT. Dit motiveerde hen om een reguliere subsidie-

aanvraag te doen en zo hun programma's duurzaam te verankeren met behulp van extra financiering.

“Onze maatschappelijke zorgstudenten van niveau 4 bezoeken regelmatig het AZC en organiseren daar diverse activiteiten. Die activiteit vormt eigenlijk een groot MDT-project waarin verschillende elementen samenkomen en op elkaar aansluiten.”

– projectleider onderwijs

Projectleiders die besloten door te gaan naar een reguliere MDT, gaven aan dat een langduriger programma meer mogelijkheden biedt voor persoonlijke groei en betrokkenheid met de maatschappij onder jongeren. Bovendien waren de projectleiders van mening dat de langere looptijd van een regulier MDT-traject meer vrijheid biedt in de invulling van het programma en de verdeling van activiteiten over de 3 doelen van MDT. Dit geeft hen de flexibiliteit om in te spelen op de specifieke behoeften van de jongeren en de omgeving, en meer ruimte om jongeren individueel te begeleiden en plannen te maken over hun leerdoelen.

“Voor ons is het nu makkelijker om een reguliere aanvraag te doen, omdat we dan meer kunnen borgen. In een reguliere aanvraag willen we dit minimaal voor twee schooljaren doen. Bij een MDT-kort ben je beperkt tot één schooljaar.”

– projectleider onderwijs

Ook een flink aantal projectleiders koos er voor om niet door te gaan van MDT-Kort naar MDT-regulier. Ze vonden bijvoorbeeld de administratieve lasten van MDT-Kort al aanzienlijk, wat hen ontmoedigt om deel te nemen aan MDT-regulier. De vereiste tijdsinvestering van 80 uur is ook moeilijk in te passen in het bestaande onderwijsprogramma, waardoor het voor scholen een struikelblok vormt. Daarnaast is een regulier MDT-traject voor sommige doelgroepen minder geschikt vanwege de intensiteit en duur van het programma.

“Nu organiseren we sportactiviteiten voor nieuwkomers. Deze groep, die tijdelijk ergens wordt geplaatst, wil kort sporten en bewegen. MDT-Kort is hiervoor ideaal, omdat zij eerder niet konden deelnemen aan reguliere programma’s.”

– projectleider gemeente

MDT-Kort als volwaardige en waardevolle maatschappelijke investering

Projectleiders benadrukten dat MDT-Kort niet uitsluitend als een opstapje naar een regulier MDT-traject moet worden gezien. Hoewel het waardevol is dat MDT-Kort kan leiden tot een reguliere MDT, benadrukken zij dat het ook belangrijk is om te erkennen dat MDT-Kort een zelfstandige en zinvolle vorm is voor jongeren die niet de tijd of inzet kunnen leveren voor een regulier traject. Volgens de projectleiders biedt MDT-Kort een alternatief dat beter past bij jongeren die in een bepaalde levensfase, opleiding of context zitten waarin een traject van 80 uur in 6 maanden niet haalbaar is. Het zou wenselijk zijn om de keuze te kunnen bieden tussen een kort of lang traject, waardoor MDT-Kort een volwaardige en waardevolle maatschappelijke investering blijft.

Continuïteit van MDT in de organisaties

Om structureel met MDT aan de slag te gaan, hebben onderwijsinstellingen, gemeenten en maatschappelijke organisaties flexibele kaders nodig die aansluiten bij hun bestaande structuren en behoeften. Minder strikte eisen en voorwaarden, vooral wat betreft het aantal uren en de tijdsperiode van een MDT-project, zouden de drempel om mee te doen verlagen. Een belangrijk verbeterpunt dat vaak genoemd wordt door projectleiders is de behoefte aan een variabele urennorm voor jongeren, waarbij organisaties kunnen kiezen voor een flexibel aantal uren, bijvoorbeeld tussen de 35 en 80 uur. Dit sluit beter aan bij de verschillende behoeften, omdat 30 uur soms te kort is en 80 uur te lang om in het onderwijs te integreren.

Inbedden in het onderwijs, wat is daar voor nodig?

Scholen willen verder vooruit kunnen plannen met MDT-trajecten, danwel kort, danwel regulier. Scholen worstelden met het vinden van ruimte binnen hun overvolle curriculum en ze moesten omgaan met voortdurende veranderingen in de benamingen en eisen van initiatieven zoals praktijkleren en maatschappelijke stages. Deze veranderingen maken het lastig om consistentie en continuïteit te behouden, waardoor de integratie van MDT extra uitdagend wordt. De timing van MDT-trajecten is ook belangrijk. Beginnen in de tweede helft van het schooljaar kan beter zijn omdat het begin van het jaar vaak te druk is en leerlingen elkaar nog niet goed kennen. Projectleiders verlangden daarom investeringen voor de langere termijn zodat ze niet abrupt een MDT-traject hoeven in te bouwen.

Enthousiaste leraren, schoolleiding en mentoren spelen een belangrijke rol in het succes van MDT. Leraren met ervaring in MDT kunnen terughoudendheid binnen de school verminderen en anderen enthousiasmeren. Betrokkenheid van enthousiaste jongeren die hebben meegedaan als ambassadeurs kan het succes verder vergroten.

“Ik denk vooral aan een goed inhoudelijk programma waar docenten makkelijk mee aan de slag kunnen. De drempel om mee te doen moet niet hoog zijn.”

– projectleider onderwijs

Het koppelen van MDT aan bestaande activiteiten zoals projectweken en buitenschoolse activiteiten vergemakkelijkt de integratie in het reguliere programma. Door de mogelijkheid om met MDT-Kort deze koppeling te maken, realiseren scholen vaak dat ze al veel activiteiten doen die aansluiten bij het gedachtegoed van MDT.

“Je merkt dat MDT een aanvulling is op het onderwijsprogramma. De jongeren vonden het echt heel leuk,

maar ze zijn er niet de hele dag mee bezig. We hebben tijd moeten reserveren vanuit projectweken, periodes zonder reguliere lessen, waarin er meer ruimte is om dingen te doen. “

– projectleider onderwijs

De vrijheid binnen het programma, waarbij scholen en leraren kunnen kiezen wat het beste past, moet behouden blijven om de motivatie hoog te houden. Deze flexibiliteit helpt bij het enthousiasme en de betrokkenheid van leraren.

Inbedden in de gemeente, wat is daar voor nodig?

Gemeenten geven ook aan behoefte te hebben aan flexibele kaders om MDT in hun organisatie in te bedden, zoals voldoende tijd voor implementatie, aanpassing aan bestaande structuren, en flexibiliteit in het aantal te besteden uren door jongeren.

Gemeenten zien MDT als een belangrijk instrument om kwetsbare jongeren kansen te bieden en vroegtijdige schoolverlaters sneller op te sporen. Continuïteit in financiering is essentieel om MDT structureel in te bedden. Volgens gemeenten helpt het preventieve aspect van MDT bij het verminderen van toekomstige sociale en economische problemen van jongeren. Zonder doorlopende subsidie is het lastig om MDT echt in het beleid van de gemeente te verankeren.

“Bij bezuinigingen wordt gekeken naar de wettelijke taken van de gemeente. Het preventieve beleid, zoals MDT, zit vaak in het niet-wettelijk verplichte gedeelte, wat als eerste wordt gekort.”

– projectleider

Naast financiering spelen maatschappelijke organisaties een cruciale rol bij de implementatie van MDT. Gemeenten kunnen niet zelfstandig een heel project opzetten en zijn afhankelijk van maatschappelijke organisaties voor de uitvoering. Gemeenten zijn bereid om subsidies aan te vragen om meer jongeren te bereiken als een maatschappelijke organisatie met connecties en netwerken in het jongerendomein het project wil uitvoeren.

4/ Conclusie en aanbevelingen

In dit hoofdstuk beantwoorden we de drie hoofdvragen van dit onderzoek. Vervolgens geven we aanbevelingen hoe de facilitering van MDT-Kort verbeterd kan worden.

4.1 Wat is de waarde van MDT-Kort?

MDT-Kort spreekt een bredere groep jongeren aan dan MDT-regulier, omdat het een kortere looptijd heeft. Hiermee bereikt MDT-Kort een groter aantal jongeren en opent het de deuren voor nieuwe doelgroepen, zoals kwetsbare jongeren die vaak tussen wal en schip vallen. Door de korte looptijd biedt MDT-Kort een gestructureerde en toegankelijke maatschappelijke ervaring. Zo draagt MDT-Kort zelfstandig bij aan inclusiviteit en kansengelijkheid voor jongeren.

Jongeren waarderen MDT-Kort met een gemiddelde cijfer van 7,3. Voor hen biedt het een kans om nieuwe vaardigheden te ontwikkelen, hun horizon te verbreden, en een gevoel van voldoening en zelfvertrouwen te krijgen door iets voor anderen te doen. Organisaties profiteren van de frisse ideeën en energie die jongeren inbrengen. Bovendien leidt MDT-Kort tot nieuwe en duurzamere samenwerkingen tussen verschillende organisaties.

In het onderwijs biedt MDT-Kort de mogelijkheid maatschappelijke projecten te integreren in het curriculum. Voor gemeenten biedt MDT-Kort een kans om in korte tijd veel jongeren te bereiken, hen actief te betrekken bij het gemeentebestuur en de ontwikkelingen in hun omgeving, en (kwetsbare) jongeren

zinnige activiteiten aan te bieden. Jongeren die deelnemen aan MDT-Kort rapporteren dat ze hun vaardigheden ontwikkelen en veel leren tijdens het traject. Ze ervaren een gevoel van voldoening doordat ze iets kunnen betekenen voor anderen en krijgen meer inzicht in hun eigen capaciteiten en interesses.

De tijdsduur van maximaal 12 weken wordt door sommige projectleiders als te kort ervaren om diepgaande veranderingen te bewerkstelligen en om individuele begeleiding aan alle deelnemende jongeren te bieden. Tegelijkertijd biedt deze korte duur ook voordelen, omdat het traject toegankelijker is voor jongeren en makkelijker in te passen in hun agenda. MDT-Kort-projecten zijn daardoor effectief in het introduceren van jongeren aan maatschappelijke diensttijd en bieden waardevolle ervaringen die nuttig zijn voor hun toekomstige loopbaan.

4.2 In hoeverre draagt MDT-Kort bij aan het bekender maken van MDT onder de betrokken stakeholders?

MDT-Kort draagt bij aan het vergroten van de bekendheid van MDT onder de betrokken stakeholders. Door de uitvoering van MDT-Kort-projecten worden zowel jongeren als organisaties zich meer bewust van de mogelijkheden en voordelen van MDT en de diverse maatschappelijke projecten die in de samenleving mogelijk zijn. De betrokkenheid van externe partners zoals

jongerenwerkers en maatschappelijke organisaties speelt een cruciale rol in het succes en de bekendheid van MDT-Kort. Daarnaast zorgt de kortere duur voor een laagdrempelige instap, waardoor meer organisaties en jongeren bereid zijn om deel te nemen. Dit bredere bereik vergroot de algehele zichtbaarheid en bekendheid van MDT.

4.3 (Hoe) werkt MDT-Kort als opstart-instrument naar een reguliere MDT voor jongeren en organisaties?

Uit dit onderzoek kan er niet met cijfers een doorstroom van MDT-Kort naar MDT-regulier worden aangetoond. Uit de jongerenvragenlijst blijkt dat 41% van de 1003 ondervraagde jongeren 'nee' heeft geantwoord op de vraag of ze een regulier MDT-traject zouden overwegen. Diverse projectleiders geven aan signalen te hebben dat sommige jongeren doorstromen naar een regulier MDT-traject, maar dit betreft een beperkt aantal. Wanneer jongeren niet doorstromen, ligt dit vaak aan de langere tijdsduur en het hogere aantal uren van een regulier MDT-traject, wat voor sommige jongeren moeilijk te overzien is.

Organisaties geven aan dat MDT-Kort een laagdrempelige manier is om ervaring op te doen met MDT. Na een positieve ervaring met MDT-Kort overwegen projectleiders om door te gaan met reguliere MDT-trajecten, omdat dit hen de kans biedt om maatschappelijke betrokkenheid structureel in hun programma's te integreren en jongeren langduriger te betrekken.

Aanbevelingen voor facilitering MDT-Kort

Onderstaande aanbevelingen komen voort uit de verhalen en ervaringen van projectleiders met MDT-Kort. De aanbevelingen richten zich op de facilitering van MDT-Kort en hoe verbeteringen in de facilitering kunnen bijdragen aan het toegankelijker maken van MDT voor een bredere doelgroep jongeren en organisaties.

- **Zie MDT-Kort als een volwaardig instrument**
MDT-Kort is niet alleen een opstap naar een regulier MDT-traject, maar een zelfstandige en waardevolle optie voor jongeren om deel te nemen aan MDT. Het biedt een passend alternatief voor jongeren in specifieke levensfasen, opleidingen of contexten en kan als volwaardige keuze naast de reguliere MDT worden beschouwd.
- **Blijf MDT-Kort inzetten als een laagdrempelige opstap naar reguliere MDT-trajecten**
Blijf MDT-Kort gebruiken om reguliere MDT-trajecten te promoten. Reguliere MDT-trajecten bieden jongeren meer mogelijkheden voor persoonlijke groei en betrokkenheid bij de maatschappij. De langere looptijd van reguliere MDT-trajecten biedt bovendien meer vrijheid in de invulling en verdeling van activiteiten over de drie doelen van MDT. Dit maakt het mogelijk om beter in te spelen op de specifieke behoeften van jongeren en hun omgeving, en biedt meer ruimte om jongeren individueel te begeleiden en hun leerdoelen te behalen.

- **Flexibiliteit in projectduur**
Overweeg een meer flexibele aanpak van de projectduur zodat organisaties en scholen beter kunnen omgaan met onvoorziene omstandigheden. Zo kan een project, dat oorspronkelijk gepland was voor 10 tot 12 weken, indien nodig iets langer duren of verschoven worden om tegemoet te komen aan de planning en beschikbaarheid van jongeren en begeleiders. Zorg voor de mogelijkheid om projecten indien nodig te verlengen of te verschuiven.
- **Flexibiliteit in urennormen**
Overweeg een meer flexibele benadering van het totale aantal uren die deelnemers moeten besteden, bijvoorbeeld tussen de 30 en 80 uur. Het verschil in uren tussen MDT-Kort en de reguliere MDT is groot. Hoewel MDT-Kort soms net te kort kan zijn om alle gewenste doelen te bereiken, wordt reguliere MDT vaak als te lang ervaren voor bepaalde doelgroepen.
- **Versimpel de subsidieaanvraag**
Ontwikkel duidelijke en eenvoudig te volgen richtlijnen en formats voor het indienen van subsidieaanvragen. Maak gebruik van stapsgewijze instructies en voorbeeldformulieren om aanvragers te helpen. Het aanvragen kost administratief tijd, ongeacht het bedrag dat aangevraagd wordt. Introduceer een staffelsysteem voor de subsidieaanvragen, zodat projecten van verschillende omvang en complexiteit beter bediend kunnen worden.
- **Ondersteuning voor nieuwe aanvragers**
Bied extra ondersteuning aan organisaties die voor het eerst een subsidieaanvraag indienen. Het gaat om de organisatorische zaken van de aanvraag, zoals welke gegevens moeten aanvragers op welk moment verzamelen en hoe werkt de monitoring als je de aanvraag binnen krijgt. Dit kan in de vorm van workshops, webinars en persoonlijke begeleiding. Hiermee kan de drempel voor aanvragers verlaagd worden en mogelijk meer subsidiegeld direct naar het doel gaan in plaats van naar het aanvraagproces.

Colofon

Deze publicatie is tot stand gekomen in opdracht van het ministerie van OCW. Het onderzoek is uitgevoerd door Kennisland.

Auteurs: Faduma Mukhtar, Emma Steenbergen, Julie Nijhuis

Tekstredactie: Tamara Mangelaars

Vormgeving: Marcel Oosterwijk

Met dank aan alle respondenten voor de medewerking aan dit onderzoek.

Auteursrechten en hergebruik

Tenzij anders vermeld, is alles in dit werk gelicenseerd onder de licentie Creative Commons Naamsvermelding 4.0 Internationaal (CC BY 4.0). Dit betekent dat je deze publicatie mag kopiëren, aanpassen en verder verspreiden, zelfs voor commerciële doeleinden, zolang je de maker van het werk vermeldt, een link naar de licentie (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>) plaatst en aangeeft of het werk veranderd is.

Gebruik de volgende literatuurreferentie:

Mukhtar, F., Steenbergen, E., Nijhuis, J., (2024) Evaluatie MDT-Kort 2022-2023. Kennisland. Gelicenseerd onder CC BY 4.0.

Over Kennisland

Kennisland zet zich al 25 jaar onafhankelijk en onvermoeibaar in voor een open, lerende, inclusieve en duurzame samenleving: een kennissamenleving. We bouwen aan een samenleving waarin maatschappelijke systemen mensen ondersteunen in plaats van tegenwerken. We experimenteren in de praktijk samen met de betrokkenen om tot toekomstbestendige, positieve verandering te komen waar de hele samenleving van profiteert. We gaan daarbij uit van de kennis en ervaring van mensen die het dichtst op het vraagstuk zitten, zoals leraren, verpleegkundigen en bewoners, maar ook beleidsmakers, bestuurders en wetenschappers. Zo brengen we de wereld waarin mensen leven en de wereld van systemen bij elkaar en maken we van ‘doelgroepen’ weer mensen. Onze ambitie is om kennis, ervaring en beleid samen te brengen en zo tot duurzame maatschappelijke vooruitgang te komen.

Kennisland

Kattenburgerstraat 5 / G003D

1018 JA Amsterdam

+31205756720

www.kl.nl

KL is onderdeel van [Stichting CAOP](#)

Bijlage: reacties op het mogelijk stopzetten van MDT-subsidies

Net voor de start van de eerste interviews voor dit onderzoek kwam het nieuws naar buiten dat de nieuwe regeringscoalitie van plan is de MDT-subsidie af te schaffen. Om inzicht te krijgen in de reacties op dit onverwachte nieuws, hebben we tijdens de interviews besloten om projectleiders naar hun mening hierover te vragen.

De meeste projectleiders waren bezorgd over de impact van het afschaffen van de MDT-subsidie. Ze benadrukten de maatschappelijke waarde van MDT en het belang om jongeren kansen te blijven bieden. Ze wezen op de kansongelijkheid die zou kunnen ontstaan en hoe MDT een unieke niche vult die in het reguliere onderwijs moeilijk gevuld kan worden. MDT biedt leerlingen een extra steuntje in de rug, vooral degenen uit minder bevoorrechte milieus, waardoor het een belangrijke rol speelt in het bevorderen van kansengelijkheid.

“Ik geloof dat maatschappelijke diensttijd een groot verschil kan maken voor zowel jezelf als anderen. Het biedt een unieke kans om te ontdekken wat je kwaliteiten zijn en om jezelf beter te leren kennen. Wanneer deze kwaliteiten eenmaal ontdekt zijn, kunnen ze effectief worden ingezet. Dit is iets wat op school vaak niet aan bod komt. Op school ligt de nadruk vooral op kennisoverdracht, terwijl er nauwelijks tijd is voor het ontwikkelen van sociale vaardigheden.”

- projectleider onderwijs

Er waren echter ook projectleiders die begrip hadden voor de mogelijke afschaffing van de subsidie. Sommigen merkten op dat de fondsen efficiënter konden worden ingezet en dat de subsidiepot niet altijd volledig werd benut. Zij suggereerden dat een heroverweging van de financieringsstructuur nodig is en dat het wellicht beter is om structurele financiering te bieden in plaats van tijdelijke subsidies. Dit zou scholen in staat stellen om duurzame en langdurige investeringen te doen zonder afhankelijk te zijn van wisselende subsidies. Daarnaast vonden sommigen dat het geld beter besteed kan worden binnen andere onderdelen van het onderwijs, zoals basisvaardigheden of het aannemen van vast personeel.

KENNISLAND

Samen vernieuwen.